

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 291 (8079)

TRST, nedelja, 12. decembra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

IZJAVA PODPISNIKOV PISMA PREDSEDNIKU VLADE E. COLOMBU

Podpisniki pisma, ki smo ga 3. decembra 1970 naslovili na predsednika vlade Republike Italije Emila Colomba z zahtevanjem ugotovitve, da je predsednik vlade izpolnil našo željo in sprejel 2. t. m. deklaracijo, ki smo jo določili, da nas zastopa.

Visok čut odgovornosti, ki je pršel do izraza v enotnem in lojalnem nastopu Slovencev ne glede na politično, ideološko in organizacijsko pripadnost, je v prvi vrsti omogočil prvo srečanje zastopnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji z najvišjim predstavnikom izvršne oblasti v državi.

Samo srečanje je pomembno za več vidikov. Dokazuje namreč, da je v odločujočih političnih krogih v državi prodor spoznanja, da so postala ne-rešena vprašanja slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini tako pereča, da se mora z njimi soočiti predsednik vlade. Dana je bila možnost neposrednega stika Slovencev s predsednikom vlade, kar odpira novo obdobje v odnosih med izvršno oblastjo in slovensko manjšino glede razreševanja naših odprtih problemov.

Predsednik vlade je v odgovoru delegaciji navedel sledeča načela, po katerih se vlada ravna in se bo ravnila pri obravnavanju in ukrepanju v zvezi s manjšinami, posebej se za naslobo: Italijanske države želi v dnu ustave uveljaviti in spoštovati manjšine, ki pomagajo kati združevalni proces; vlada nasprotuje vsaki obliki asimilacije; vsi splošni manjšinski problemi zanimajo vso slovensko skupnost brez razlike, norme veljajo torej za vse Slovence enako.

Predsednik Colombo je prejel nekatere obveznosti, po katerih bo vlada dala pobude za razvoj in kulturni napredek slovenske narodnostne skupnosti; vlada bo pospešila postopek za sprejetje osnutka dopolnilnega slovenskega zakona Škerk-Beld, pri čemer bo podrobno proučila izboljševalne amandmaje med parlamentarno razpravo; pripravljena je ukrepati, da se nekateri fašistični zakoni ter zavoljuti utemeljena pričakovanja za harmonični razvoj naše skupnosti s proučitvijo zakonodajnih aktov, ki so potrebni in s proučitvijo upravnih ukrepov, ki bodo omogočili učinkovite in nagle rezultate.

Podpisniki z zadovoljstvom sprejemamo izrečena načela, obkvalujemo pa, da se ta načela ponekod ne uresničujejo, drugod pa zelo počasi.

Obljubo o proučitvi zakonodajnih aktov za harmoničen razvoj naše skupnosti razumevamo kot obvezo, da bo vlada izpolnila našo današnjo osnovno zahtevo, da se sprejme celovit zaščitni zakon in ki naj bi veljal za tržaško, gorško in vidensko pokrajino.

Cepprav ni predsednik vlade izrečno našel obveznosti glede uvedbe slovenskih šol v videnski pokrajini, razširitve šolske mreže, prisotnosti slovenskih funkcionarjev v raznih organih, pravice slovenskega jezika, uvedbe slovenskega televizijskega programa ter povrnitve škod, ki jo je povzročil fašizem Slovencev, si ne moremo brez sprejetja posebnega zakonskega zakona zamisliti, na kakšen način in kdaj naj se uresniči načelo, da vlada nasprotuje vsaki obliki asimilacije, da našo manjšino spoštuje in da jo želi ovrédnotiti.

Vsaka restriktivna razlaga gornje obveze bi naštetla načela sprememila v prazno frazo, kar prav gotovo ni bil namen predsednika vlade in ne bi za-

GLASOVANJE BREZ VELIKIH IZPREMEMB

De Martino ponovno napredoval Danes dve glasovanji za predsednika

Fanfani je nekoliko izgubil - Zadrega demokristjanskega vodstva
Danes razgovori med strankami, ki se sklicujejo na ustavo

RIM, 11. — Četrto glasovanje za predsednika republike je bilo ponovno brez rezultata, pa čeprav je bila tokrat potrebna samo absolutna večina vseh velikih volivcev. Stališča strank se niso v ničemer spremenila. Združena levica je kompaktno glasovala za De Martino, ki je pridobil nadaljnjih sedem glasov, pri čemer ni jasno, ali gre za glasove iz leve, morda pa za nekatero uskoje z leve KD. Fanfani je ponovno izgubil in to sedem glasov (kot jih je dobil De Martino — čuden, morda značilen slučaj).

Glasovanja se bodo jutri nadaljevala in to dopolnje ob 10.30 ter popoldne ob 17. ali 17.30. Za sedaj je težko reči, kakšni bodo izidni izidi, vendar pa je zelo verjetno, da bo prišlo do ponovitve današnjih rezultatov. To je že napovedala združena levica, ki je vedno bolj zadovoljna z doseženim uspehom, nekaj podobnega pravijo tudi republikanci, socialdemokrati vztrajajo pri Saragatu, določeno neznanko pa predstavljajo misovci.

Današnje četrto glasovanje se je pričelo točno po programu. V začetku je Pertini pozval velike volivce, da naj pomagajo poslancem skrutiniranjem ter da naj med šestem glasovanjem bodo v bližini predsedniške mize, zato da se bodo lahko volivce redno odvijale.

Poziv Pertinija je v zvezi s včerajšnjim poskusom KD, da bi nadzorovala svoje domovne volivce, ki so morali pokazati glasovnico, preden so jo položili v volilno žaro. To je sedaj nemogoče, ker pred žaro ni več radevedneže.

Kot običajno bi morali prvi glasovati senatorji, vendar je Pertini dovolil, da je prvi oddal svoj glas komunistični poslanec Di Monte, ki je nato odstopal v Salerno, da je daroval kri za svojega prijatelja, ki je bil težko ranjen pri prometni nesreči.

Danes je glasovalo 997 velikih volivcev. Kot običajno nista volila predsedujoča Pertini in Fanfani in je bilo odsotnih devet: pet demokristjanov, dva socialisti, en liberal in en komunist. Razpršene glasove so prejeli: Leone, La Malfa in Andreotti.

Na današnjem glasovanju so dosegli svoj vrhunec, saj so rabili zanj samo eno uro in pet minut manj kot pri prejšnjih glasovanjih.

Po glasovanju je načelnik socialistične skupine Bertoldi izjavil, da bodo nadaljevali glasovati De Martino in da rezultati potrjujejo upravičenost njih izbiro. Albraldi, član direktije PSDI, je mnenja, da se je uveljavila kandidatura Saragata.

Tiskovni urad liberalne stranke je izdal daljše sporočilo, v katerem izražajo mnenje, da za sedaj ni mogoče doseči rešitve v okviru demokratičnih sil ter nato ponujajo svojo podporo in napovedujejo stike s laičnimi silami in s KD. Gre skratka za poskus pogajanj na dveh frontah.

Namestnik tajnika MSI Romualdi je dejal, da prihajajo vedno

daljeval, da bodo misovci naredili vse, da ne bo prišlo do izvolitve kandidata na osnovi sporazuma s strankami skrajne leve. Niso se odločili, kaj bodo naredili jutri dopoldne, zelo verjetno pa bodo tudi pri tem petem glasovanju oddali svoj glas za svojega kandidata.

Kot vidimo, nobene spremembe

in morajo po kostanj v žerjavico demokristjani in je odvisno od njih, da bi iskali ustrezno rešitev. Ne-uradno se je izvedelo, da se bo jutri dopolnje sestala delegacija KD z vsemi strankami, ki se sklicujejo na ustavo. Danes zvečer se je sestalo vodstvo KD ob prisotnosti načelnikov parlamentarnih skupin.

IZIDI DOSEDANJIH GLASOVANJ

	prvo glasovanje 987	drugo glasovanje 986	tretje glasovanje 993	četrto glasovanje 997
De Martino	397	398	404	411
Fanfani	384	368	384	377
Malagodi	49	50	51	50
Saragat	45	46	50	50
De Marsanich	42	39	38	42
razpršeni glasovi	12	8	4	3
bele glasovnice	57	77	62	64

VČERAJ V VZHODNEM IN ZAHODNEM BERLINU

Parafirana mednemški in medberlinski sporazum

Ministrski podtajnik Vzhodne Nemčije Gunther Kohrt (levo in član senata zahodnega Berlina Ulrich Müller podpisujeta sporazum, ki bo omogočil prebivalstvu zahodnega Berlina potovanje v vzhodni Berlin

Ob 30-letnici Tržaškega procesa

Ob 30. obletnici Tržaškega procesa se je uredništvo obrnilo tudi na dr. Tončiča s prošnjo, naj bi napisal nekaj spominov kot udeleženec procesa, na katerem je bil obsojen na 16 let ječe. Omenil nam je, da je o tem že pisal leta 1945 in da se ne bi rad vračal, na to tudi iz razlogov, ki jih omenja v svojem članku, katerega je kljub temu nato napisal.

XIV.

Vsakičrat, ko me pot zanese mimo strelišča na Opčinah, kjer le skromna, med razpadajočim zidovjem skrita plošča spominja, da je bilo ob zori 15. decembra 1941 od devetih, dan prej na Tržaškem procesu od fašističnega tribunala na smrt obsojenih sorodnikov, tam ustreljenih pet mladih slovenskih fantov, me obide otožna misel: trideset let je že minilo od tistega usodnega in za našo narodnostno skupnost zgodovinskega dne, ko so tam pod fašističnimi streli omahnili v cvetu svojih mladostnih let Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Pinko Tomažič in Ivan Vadal, in se nismo našli za potrebno, da bi jim postavili vsaj skromen spomenik, kakor je bil postavljen bazovskim žrtvam, njih predhodnikom v dolgi in težki borbi slovenskega ljudstva za osvoboditev izpod fašističnega jarma.

DOLGA VERIGA...

Ko se ob 30-letnici tega tragičnega, a velikega dne z globokim spoštovanjem klanjam spominu teh naših nepozabnih mučnikov in obenem z njimi tudi spominu vseh tovarišev s procesa, ki so premilili po zaporih, padli kot borci v narodnoosvobodilni borbi, ali podlegli posledicam dolgeletne ječe, se mi živo vračajo v spomin tudi liki vseh tistih se preživeli, ki so nas, vključene in z dolgo verigo povezane, pod močno stražo, kot težke in nevarne zločince, dan za dan, vse do konca procesa, vlekli po temnih hodnikih iz tržaških zaporov v sodno dvorano, kjer je zasedal fašistični tribunal. Ta dolga veriga nas je vse čustveno za vedno povezala, čeravno je razvoj poznejših dogodkov morda nekoliko spremenil, ali pa z njimi uskladi miselnost posameznikov.

Strinjam se z Lavom Čermeljem, ko v svoji publikaciji iz leta 1962 «Ob tržaškem procesu 1941» ugotavlja: «Za sestavo objektivne

Dr. FRANE TONČIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sporazuma odpirata pot sklicanju evropske konference o varnosti

BERLIN, 11. — Po večmesečnih pogajanjih so danes v vzhodnem in zahodnem Berlinu parafirali mednemški in medberlinski sporazum, ki sta del štiristranskega sporazuma o ureditvi berlinskega vprašanja. Najprej so dopolnili v zahodnem Berlinu na sedežu mestnega senata parafirali sporazum, s katerim se urejajo odnosi med zahodnim Berlinom in Vzhodno Nemčijo, nato pa so na sedežu vzhodnonemške vlade v vzhodnem Berlinu parafirali sporazum o prehodih čez vzhodnonemško ozemlje v Berlin.

Zelo slovesno je bilo parafiranje sporazuma v vzhodnem Berlinu, kjer sta ministrska podtajnika Egon Bahr za Zahodno Nemčijo in Michael Kohl za Vzhodno Nemčijo poudarila, da je podpis sporazuma prvi korak za nadaljnje izboljšanje odnosov.

Oba sporazuma bodo morale sedaj odobriti štiri velesile, ki imajo nadzorstvo nad bivšo nemško prestolnico. Po okvirnem sporazumu o rešitvi berlinskega vprašanja so štiri velesile pooblastile obe nemški državi in berlinski senat, naj se dogovorijo o vprašanju prometa oseb in blaga

med obema Nemčijama in med Berlinom in Vzhodno Nemčijo.

Tako v Zahodni kot v Vzhodni Nemčiji so prepričani, da oba sporazuma predstavljata dejansko osnovo za dokončno rešitev berlinskega vprašanja in s tem v zvezi za čimprejše sklicanje evropske konference o varnosti. Kot je bilo že večkrat rečeno, so zahodnoevropske države na sestanku atlantske zveze v Lizboni in na zadnjem sestanku NATO v Bruslju izjavile, da bo sporazum med obema Nemčijama glede Berlina odprl pot evropski konferenci o varnosti. Poleg tega pa se bodo s tem še bolj izboljšali odnosi med obema nemškima državama. To je prvi važen sporazum, ki je bil sklenjen med Zahodno in Vzhodno Nemčijo.

Zahodnonemški kancler Willy Brandt pa je že včeraj v Oslu podpisal zakonska osnutka o ratifikaciji pogodb s Sovjetsko zvezo in Poljsko. Brandt je pred odhodom iz Osla v Stockholm izjavil, da zakonska osnutka nista današnji datum in da ju bodo predložili predsedstvu zbornice doma v najkrajšem času. Po njegovem mnenju bo zahodnonemška poslanska zbornica začela razpravljati o obeh zakonih proti koncu prihodnjega meseca. Brandt je tudi poudaril, da bo njegova vlada tudi prihodnje leto nadaljevala s politiko zblizevanja z Vzhodom in izrazil prepričanje, da bodo kmalu dosegli sporazum o ureditvi odnosov s Čehoslovasko. Prav tako je napovedal, da bo v prihodnjem letu Zahodna Nemčija vzpostavila diplomatske odnose z Madžarsko in Bolgarijo.

VLADA BANGLA DEŠA V DŽESORU

Indijci obkoljujejo Dako

Pakistan zahteva vojaško pomoč od ZDA

RAVALPINDI, 11. — Pakistanska vlada je nocoj priznala, da je njena vojska v Vzhodnem Pakistanu v velikih težavah in da Indijci prodirajo proti Daku. Indijci so danes spustili 90 km od Dake padalsko brigado, nekatere druge enice pa so pripeljali z letali in helikopteri za položaje pakistanske vojske v bližini Dake. Poleg tega indijske enice pritiskajo na glavno mesto Vzhodnega Pakistana še iz drugih krajev. Predstavnik pakistanske vlade je izjavil, da je zaradi tega položaja pakistanske vojske v Vzh. Pakistanu zelo resen.

V Vzhodnem Pakistanu indijski letalstvo nadzoruje ves zračni prostor in stalno bombardira pakistanske položaje. V Novem Delhiju so sporočili, da so njihove čete že v bližini Dake in da danes niso natele na močnejši odpor Pakistancev. Drugačen pa je položaj na zahodni fronti zlasti v Kašmiru, kjer so Pakistanci še vedno v ofenzivi.

Kot poročajo iz Novega Delhija, je načelnik indijskega glavnega

poveljstva danes ponovno naslovil na pakistanske vojske v Vzhodnem Pakistanu, naj se predajo, ker je vsak njihov odpor zastonj. Člani vlade Bangla deša so danes prišli iz Kalkute v Džesore, ki so ga pred nekaj dnevi osvobodile indijske čete. Po prihodu so se udeležili ljudske shoda, kjer so se prvi predstavili narodu Bangla deša v osvobojenem mestu.

Iz Washingtona poročajo, da je član senatne komisije za zunanje zadeve demokratski sen. Church izjavil, da je pakistanska vlada zahtevala od ameriške vlade sprejemno vojaško pomoč. Senator je poudaril, da Nixon baje skrbno proučuje pakistansko zahtevo. Hkrati je dejal, da upa, da bo Nixon to zahtevo zavrnil.

BENETKE, 11. — Popoldne je prisel v Benetke sovjetski minister za petrolejsko industrijo Kortunov, ki je v Italiji gost ENI in ki se pogaja za podpis pogodbe o dobavih sovjetskega zemeljskega plina.

OBVESTILO NAROČNIKOM IN ČITATELJEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Pohitite s poravnavo naročnine za leto 1972. Prvih 500 naročnikov v Italiji, ki bo poravnalo celotno naročnino, bo prejelo v dar Willfardovo knjigo «Zdravilne rastline in njih uporaba». Vsem naslednjim naročnikom, ki bodo plačali naročnino do 31.1.1972, bomo poslali lepo slovensko knjigo.

Naročnikom v Jugoslaviji, ki bodo plačali celoletno naročnino do 31.1.1972, bomo poslali almanah «Jadranski kolebar».

Kdor se takoj na novo naroči na Primorski dnevnik, bo prejel list brezplačno do 31.12.1971.

Posilimo naročnike, naj plačajo naročnino pri raznašalcih, pri Tržaški kreditni banki v Trstu - Ul. Filzi 10, na upravi, Trst, Ul. Montecchi 6-II. nad, soba št. 16, vsak dan od 14. ure, ali v Gorici, Ul. XXIV Maggio 1/1. V izjemnih primerih nam lahko telefonirajo na štev. 795-823, da bomo poslali na dom našega pooblaščenega namestnika.

Knjige bomo poslali na dom v mesecu januarju.

Celotna naročnina, plačana vnaprej, znaša 11.000 lir

v Jugoslaviji 140 Ndin

mesčna naročnina 1.100 lir

UPRAVA

Sklepi hrvaške vlade o izvajanju smernic 21. seje predsedstva ZKJ

Izvršni odbor SZDL Hrvaške zahteva ostavko Savke Dapčević, Mika Tripala in Pera Pirkerja

(Od našega dopisnika)

ZAGREB, 11. — Izvršni svet sabora Hrvaške je na včerajšnji seji razpravljal o izvajanju sklepnih 21. seje predsedstva ZKJ in ugotovil, da uresničevanje sklepov in stališča Tita zahtevajo odločno in kompletno akcijo vseh odgovornih družbenih dejavnikov vseh držav in politične skupnosti državnih organov. Svet je proučil tudi ukrepe, ki so že podzveti in ki se morajo podvzeti za uresničevanje sklepov predsedstva.

Ugotovili so, da se izvršni svet in organi uprave do sedaj ni dovolj zavzemali v borbi proti negativnim pojavom in da je dolžnost in naloga vseh članov zveznega izvršnega sveta in organov uprave, da se odločno zavamejo za uresničevanje sklepov predsedstva ZKJ. Izvršni svet sabora Hrvaške posebno poudarja dolžnost članov državne varnosti in javnega tožilstva, da v okviru svojih pristojnosti podvzamejo nujne in odločne ukrepe proti

vsem, ki so delovali proti socialistični in samoupravni ureditvi, bratstvu in enotnosti in interesom delovnih ljudi Hrvaške in Jugoslavije. Pristojnim organom Hrvaške je naloženo, da preverijo delovanje tiska in drugih sredstev informacije, ki se financirajo iz javnih sredstev.

Izvršni svet je namreč ugotovil, da je bil del tiska in v nekaterih listih posebno zadnje čase objavljenih več člankov protisocialistične vsebine in da v uredniških in svetilskih listih delujejo in imajo vpliv ljudje, katerih politične in idejne koncepcije so usmerjene proti samoupravni, socialistični in državni ureditvi.

Za odstranjevanje negativnih pojavov na vseučiliščih se morajo zavzeti vseučilišne oblasti in pristojni organi mesta in republike.

Člani izvršnega odbora republiške konference SZDL Hrvaške, člani predsedstva republiške kon-

ference in strokovni politični delavci so z današnjega sestanka poslali zahtevo CK ZKH, da se odstranijo s položaja in pokličejo na politično odgovornost dr. Savka Dapčević-Kučar, Mika Tripala in Pero Pirker.

Konsekvence za svoje nepravilno delovanje je prvi potegnil član predsedstva ZKJ Srećko Bjelić, ki je na današnji konferenci mestne konference ZKH podal ostavko od položaja predsednika mestne organizacije. Konferenca je sklenila, da se na prvi izredni seji predsedstva prouči delo in odgovornost vsakega člana predsedstva in predsednika mestne konference in da se skliče seja mestne konference, na kateri bi se ocenilo delo predsednika.

B. BOŽIĆ

BEOGRAD, 11. — Predsednik izvršnega sveta Džemal Bijedić bo v ponedeljek 13. t.m. na vabilo predsednika madžarske vlade Jene Foka s soprogo in sodelavci odpotoval na petdnevni uradni obisk na Madžarsko.

Zaključen kongres poljske partije

VARSAVA, 11. — Danes se je končal kongres združene delavske poljske partije, na katerem so ponovno izvolili za generalnega tajnika Edwarda Gierka.

OB 30-LETNICI FAŠISTIČNIH STRELOV NA OPČINAH

Priprave za spominske svečanosti

V sredo v Kulturnem domu svečana akademija in odprtje spominske razstave, v nedeljo svečanost na openskem strelišču in odprtje razstave v Prosvetnem domu - Spominske svečanosti v sredo dopoldne v Kopru

Nadaljujejo se priprave za spominske svečanosti ob 30. obletnici tržaškega procesa, na katerem je fašistično sodišče obsodilo na smrt devet slovenskih antifasistov, od katerih so bili Viko Bobek, Ivan Ivančič, Simon Kos, Pinko Tomažič in Ivan Vadal. Ustrezni 15. decembra ob zori na openskem strelišču.

Na obelisk ustreli, 15. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu spominske svečanosti, ki jo organizira krožek za družbene in politične vede Pinko Tomažič s programom, ki ga objavljamo posebej. Istega dne bosta Slovenska prosvetna zveza in Odejski za zgodovino in etnografijo pri Narodni in

šolski knjižnici v Trstu pripravili v Kulturnem domu spominsko razstavo, ki bo osvetljevala dogodke pred tridesetimi leti. Spominanje bo v okviru svojih torkovih večerov postal tudi Slovenski klub.

Osnovna spominska svečanost bo v nedeljo, 19. decembra ob 15. uri ob spominski plošči na kraju ustrelitve. Ob tej priložnosti bo v Prosvetnem domu na Opčinah spominska razstava. Pozneje bodo to razstavo prenesli tudi v druga društva, kjer bodo tudi predavanja.

Letos so tudi v Kopru ustanovili poseben pododbor, ki je poskrbel, da se tudi na Koprskem dostojno počasti spomin tistih, ki so postali žrtve fašističnega besa. Na dan 15. decembra ob 11. uri bo v gledališki dvorani spominska svečanost s slavnostnim govorom in kulturnim sporedom osnovne šole Pinko Tomažič. V atriju Pokrajinskega muzeja pa bodo odprli premsko razstavo. Sledilo bo v hotelu Triglav tovariško srečanje predavateljev s procesa ter svojcev umrlih tovarišev.

Koprski radio se je letošnje obelietnice spomnil s posebnimi oddajami, posvečenimi tedanjim dogodkom in prav tako tudi ljubljanski televiziji. Primorski dnevnik je začel že pred več dnevi objavljati vrsto člankov, ki obujajo spomine na tedanje dejavnosti. Tudi nekateri slovenski revije so se s posebnimi članki ali razpravami spomnile te obelietnice. Rami udeleženci procesa pa so o tedanjih dogodkih predavali v raznih šolah.

Prepričani smo, da bo na letošnjih spominskih svečanostih udeležba še bolj množična, da s tem izpričamo našo odločenost nadaljevati svoj profitašistični boj za uresničitev še vseh tistih pravic in nivoj, ki niso bile še uresničene in za katere so naši tovariši pred tridesetimi leti toliko pretrpeli in dali tudi življenja.

OB PRILIKI PETINDVAJSETLETNICE

SGZ pripravlja publikacijo o manjšinskem gospodarstvu

Delo bo izšlo prihodnje leto - Snov bo razdeljena na 15 poglavij po posameznih strokah

Začetek decembra in skorajšnji konec leta sta pospešila tempo delovanja Slovenskega gospodarskega združenja, ki želi v največji meri zadostiti svojemu letošnjemu programu.

V preteklem tednu sta bila v prostorih združenja dva važna sestanka. V torek 7. t.m. se je sestel redni odbor za publikacijo ob 25-letnici SGZ in razpravljal o do sedanjem izvršenem delu. Na sestanku so bili prisotni tudi številni sodelavci, ki bodo prispevali s svojimi sestavki k sestavi publikacije. Ugotovljeno je bilo, da je začetna faza že mimo ter da je treba sedaj konkretno in hitro opraviti delo, tako da bo publikacija pripravljena pred koncem prve polovice leta 1972.

Publikacija ima namen prikazati stanje slovenskega gospodarstva naših krajev od predvojnih let pa do današnjih dni. Da bi to najbolje dosegli, so razdelili snov na približno 15 poglavij po posameznih strokah. Poleg tega je predvideno, da bo eno poglavje obravnavalo delno tematiko s prikazom, kaj je dejala, kakšni so njeni gospodarski in socialni smotri ter kakšna je njena vloga v razvoju gospodarstva s posebnim poudarkom na naše manjšinsko gospodarstvo.

Posebno poglavje pa bo posvečeno tudi snememu delovanju SGZ od ustanovitve pa do letošnje jubileje 25-letnice. Želela se je tako podčrtati in pokazati vlogo, ki jo imelo združenje na povojni razvojni poti našega gospodarstva in vloga ki jo lahko ima v bodočnosti.

V četrtek 9. t.m. pa se je po novno sestela komisija za strokovno šolstvo. Po kratkem uvodu predsednika SGZ Boleta se je razvila živahna diskusija o sedanjem stanju na tem področju. Z zadovoljstvom je bilo ugotovljeno, da se je

povečalo število študentov na novi 3-letni strokovni inštituti. Istočasno pa je bilo tudi ugotovljeno, da se potreba našega gospodarstva po kvalificiranih osebah stalno spreminja in večja, tako da je danes zelo aktualno in nujno vprašanje ustanovitve inštitutskega tehničnega zavoda in pa oddelka za geometrijo pri obstoječi slovenski trgovski akademiji. To je prvi pogoj, če hočemo da se bo naše gospodarsko stanje spremenilo in se prelovi v res kvaliteto in konkurenčno gospodarstvo večinskega naroda.

Zaradi tega je bilo sklenjeno, da je treba se naprej preučevati vse možnosti in poti, da se čimprej prične delo na uresničevanju tega pobuda, ki za gospodarstvo slovenske etnične skupnosti in za manjšino nasploh življenjskega pomena.

K. J.

Z VČERAJSNJE SEJE VODILNEGA SVETA

24. TRŽAŠKI VELESEJEM BO OD 17. DO 29. JUNIJA

Posebna pozornost kavi, lesu, konjeterjem in afriškim deželam

Vodilni svet neodvisne ustanove za tržaški velesejem se je včeraj sestel pod vodstvom predsednika dr. Slovcova. Na seji, ki je bila v prostorih tržaških trgovskih zbornice, je dr. Slovcov orisal glavne smernice dela, ki ga ustanova namerava opraviti v prihodnjem letu. Po krajiši razpravi je svet nato potrdil proračun za poslovno leto 1972.

Prihodnje leto bo tržaški mednarodni velesejem doživel svoj 24. ponovitev. Prireditelj bo v času od 17. do 29. junija, že danes pa, na podlagi prispelih prijav možno sklepali, da bo razpoložljiv razstaveni prostor zaseden do zadnjega metra.

Vodstvo namerava prihodnje leto okrepiti nekatere specializirane razstave v okviru velesejma. Posebna skrb bo v tem okviru veljala zlasti razstavi kave in lesa, kot novost v skladu z razvojem sodobnega pomorskega prometa pa se za leto 1972 obeta nova podoba, ki se bo sukala okrog konjeterjev. Zagotovljena je nadalje prisotnost večjega števila afriških dežel, petdesetih evropskih gospodarskih skupnosti. Afriške dežele bodo tudi prihodnje leto nastopile na tržaški prireditvi ob pomoči Glavnega ravnanstva za pomoč nerazvitim državam, ki deluje v okviru komisij Evropske skupnosti.

Hkrati s tem se organizatorji velesejma intenzivno ukvarjajo s načrtom, po katerem bo razstavišče v bližini prireditve premeščeno z Montebela v Barkovlje. Kakor znano, se pod svetilnikom poteka širi nova površina, pred katero se morje meje z metrom umika. Tu bodo poleg razstavišča zgradili tudi kongresno dvorano, po kateri je v Trstu čuisti veliko pomikanje.

Spremembe voženj na progah ACEGAT

Zaradi uvedbe enosmerne vožnje po nekaterih tržaških ulicah, je občinsko prevozno podjetje ACEGAT moralo spremeniti smer nekaterih mestnih avtobusnih prog. To spremembo bodo stopile v veljavo danes, v nedeljo, 12. decembra. Vožnja prog 4 (Villa Carzia - Trg Oberbank) bodo peljala od Ville Carzia do Trga Oberbank po Ulici Fabio Severo in po Trgu Dalmazija, povratna smer pa bo ista kot do sedaj. Proga 14: vožnja, ki peljejo iz Ville Giulie, bodo peljala po Uli.

DRUGE VESTI NA OSMI STRANI

SKLEP Cisl, Uil in Cisl

V BOLNIŠKIH BLAGAJNAH ŠE ŠTIRI DNI STAVKE

Proti stavki, ki prizadene bolnike, se je izrekla samo CGIL

Dvodnevna stavka uslužbenec poldržavnih ustanov, kot so bolniške blagajne, INPS in druge socialne ustanove, se je včeraj zaključila, vsaj kar zadeva člane strokovne zveze CGIL. Ostali (CISL, Cisl in Uil) nameravajo nadaljevati stavko še štiri dni, kar bo brez dvoma — povzročilo negotovanje med delavci ostalih strokovnih zvez. Ti bodo namreč zaradi neprekinjenega tedna stavk ostali brez bolniškega skrbstva, kar je še posebej negativno v trenutku, ko razsaja, čeprav ne z vsjo silo, znana azijska gripa.

Ravno zaradi tega je FIDEP-CGIL sklenila preklicati nadaljevanje stavke. To še ne pomeni, trdijo pri CGIL, da pozivajo uslužbenec INAM, naj ne stavkajo, temveč le to, da je treba stavke organizirati na tak način, da ne bodo škodovali delavcem drugih strokovnih zvez. To pa izolira uslužbenec poldržavnih ustanov pred drugimi italijanskimi delavci, kar pa lahko samo ošib njihov boj.

FIDEP-CGIL poudarja tudi, da so jo v tem stališču podprle vse ostale strokovne zveze v CGIL, ki izjavljajo, da so pripravljene na skupen nastop pri vladi, da se rešijo pereča vprašanja uslužbenec poldržavnega sektorja.

Ploč take nerazumevanja in izolacije stavekajočih je tudi dogodek, ki so ga predvčerajšnjim sporočili sindikati. V tržaškem sedzu INAM se je zbrala večja grupa delavcev, bolnikov, ki so protestirali proti stavki. Ravnanstvo INAM je seveda — to negotovanje izkoristilo, predklicalo policijo in dalo izgnati bolnike iz sedza. Kaj naj to pomeni? Mar se ravnanstvo strinja s stavko? Se zdaleka ne. Ravnanstvo INAM je dobro vedelo, da bo s policijo se poglabilo nastali razdor med stavekajočimi in bolniki, kar pa gre v korist uprav ustanove, v škodo uslužbenec in — končno — tudi samih bolnikov, ki so tako dvokrat prizadeti: prvič zaradi stavke, drugič pa zato, ker im INAM ne more nuditi pravih ne zdravniške oskrbe.

MLADINSKI KROŽEK TRST izraža svojo solidarnost s pravičnim bojem tržaških učiteljskih in učeniških skupnosti, ki se jim zdijo neupravičeno in nesprejemljivo, da bi jih v njihovem šolskem posloju. Obenem izraža podporo dijakom trgovskega zavoda v Gorici, ki se že teden dni borijo proti avtoritarizmu.

Resolucija združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur

Ojavljamo besedilo resolucije Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur, ki je bila sprejeta 17. okt. letos v Milanu. Čeprav je od takrat minil že dober mesec, jo je vredno objaviti, ker izraža zanimivo stališče o pomenu prebivalstva in manjšinski politiki italijanske vlade. Glas se takole:

«Italijanska komisija Evropskega federalističnega gibanja, zbrana v Milanu 17. 10. 1971, jemlje na znanje, da prihodnji popis italijanske prebivalstva, ki bo 24. 10., ne predvideva nobene oblike ugotavljanja etnično-jezikovnih manjšin, ki živijo v Italiji, razen za Slovence Tržaškega ozemlja in za Nemce bencenske pokrajine, ki notorično uživajo močno podporo iz inozemstva, in za del Ladincev, ki zaradi zemljepisne lege delijo usodo Nemcev v bencenski pokrajini;

obsoja odločno to odločitev, ker jo šteje za nadaljevanje nacionalistične in fašistične politike uničevanja etnično-jezikovnih manjšin; vabi vse etnično-jezikovne manjšine, da se strnejo okoli EFG za boj proti absolutni državni suverenosti, ki je pravi izvor politike uničevanja etnično-jezikovnih manjšin, ki jo je na bolj radikalen način izvajal fašistični režim in jo v bistvu nadaljuje sedanja republikanska vladavina.»

Dne 16. t. m. praznuje v Lonjuri svoj 50. rojstni dan RUDI GOMBAC. Ob tej priložnosti mu žena Lidija ter sinova Ervin in Renato želijo še mnogo let zdravja.

Fabio Severo in Cicerone, kjer se bodo ustavile pri hišni številki 11, kjer bo novo končno postajališče. Na novi prog bodo postajališča v Uli F. Severo ob hišnih številkah 4 in 30 (skupno s prog 17). Tudi na tej prog bo ostala povratna smer nespremenjena. Proga 17: avtobusi, ki peljejo proti Trgu della Borsa, bodo peljali po Ulici F. Severo, Trgu Dalmazija, ulicah F. Filzi, sv. Spiridione ter po Korzu. Na novi prog bodo postajališča ob številkah 4 in 30 Ulice F. Severo, ter v Uli Fabio Filzi ob hišnih številkah 2 in 4.

Dne 16. t. m. praznuje v Lonjuri svoj 50. rojstni dan RUDI GOMBAC. Ob tej priložnosti mu žena Lidija ter sinova Ervin in Renato želijo še mnogo let zdravja.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

GOSTOVANJE MESTNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

Nikolaj Robertović Erdman

SAMOMORILEC

Komedija v petih dejanjih

Prevod: Mile Klopčič

Scena: Sveta Jovanović

Kostumi: Mija Jarcova

Glasba: France Lampret

Režija: IGOR PRETNAR

DANES, 12. t. m. ob 16. uri (Red C nedeljski in Red F okoliški)

Avtobus št. 1: Velika Repen 14.40, Mali Repen 14.45, Zgonik 14.50, Koludrova 14.50, Salez 14.55, Križ 15.00, Prosek 15.20, Kontovel 15.20.

Avtobus št. 2: Trnovca 14.40, Prednik 14.45, Cerovlje 14.55, Vozilje 15.00 (železniška postaja), Sesljan 15.05 (križišče Sesljan-Vizovlje), Nabrežina 15.10.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacija na tel. 734265.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

Saša Škufca

TRNJULČICA

Pravljica v treh dejanjih

Scena: Demetrij Čej

Kostumi: Marija Viduova

Pisni: Miroslav Kobuta

Režija: MARIO URŠIC

Jutri, 13. decembra ob 15.30 v torek, 14. decembra ob 15.30 v sredo, 15. decembra ob 15.30

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

Saša Škufca

TRNJULČICA

Pravljica v treh dejanjih

Scena: Demetrij Čej

Kostumi: Marija Viduova

Pisni: Miroslav Kobuta

Režija: MARIO URŠIC

Jutri, 13. decembra ob 15.30 v torek, 14. decembra ob 15.30 v sredo, 15. decembra ob 15.30

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav.

Slovensko gledališče v Trstu

Kulturni dom

Saša Škufca

TRIJE TIČKI

burka v dveh dejanjih

danes, 12. t. m. ob 16. uri v Komnu

Jutri, 13. t. m. ob 20. uri v Sežani

GLASBENA MATICA TRST

Četrtri abonmajski koncert

V nedeljo, 19. decembra ob 16.30 v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4

ZBOR IN ORKESTER CONSORTIUM MUSICUM

iz Ljubljane

G. F. HANDEL: MESLIA

Oratorij za soli, zbor in orkester

Solisti: Marija Gorenc, sopran Milka Ertimova, alt Mitja Gregorčič, tenor Jože Stabej, bas

Orgle: Tone Potočnik

Dirigent: MIRKO CUDERMAN

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29 — tel. 418905) ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Slovensko prosvetno društvo BARKOVJE

V torek, 14. decembra ob 20. uri v društvinih prostorih (Ul. Cereto 12)

KONCERT GOJENCEV GLASBENE MATICE

Vljudo vabljeno vsi ljubitelji glasbe!

PROSVETNO DRUŠTVO IVAN GRBEC — Skedenj

vabi na sklopično predavanje

POTOVANJE PO POLJSKI

ki ga bo imel RUDOLF HONN

Jutri, 13. t. m. ob 20.30

PD VESNA IZ KRIZA

vabi na predavanje 7. in 8. dela (zadnja dva dela) slovenskega filma v barvah

«BRATOVČINA SINJEGA GALEBA»

ki bo v dvorani «Albert Sirk» v torek, 14. t.m. ob 20.30.

DARILA ZA BOŽIC?

PARFUMERIJA

«KOZMETIKA 90»

Opdine, Narodna 120

V torek, 14. XII. 1971 ob 20.30

do v Slovenskem klubu govoril dr. Slavko TUTA o

DRUGEM TRŽAŠKEM PROCESU

Na zanimiv večer ob 30. obletnici tega procesa vljudo vabljeno!

V počastitev spomina 30. obletnice žrtve drugega velikega tržaškega procesa, prireditelj prosvetno društvo SLAVKO SKAMPERLE v dvorani na stadionu «1. maj», v soboto, 18. decembra ob 21. uri, vokalno-instrumentalni

koncert

Sodeloval bo harmonikarski ansambel MIRAMAR pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra in pevski zbor p. d. PRIMOREC iz Trebča, pod vodstvom Cezarja Možine.

Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

Odbor

TOPLA PRIPOROČAMO NAROCNIKOM, DA VPLAČAJO NAROCNINO PRI RAZNAŠALCU, ALI PRI TRŽAŠKI KREDITNI BANKI V TRSTU, UL. F. Filzi št. 10.

Izleti

SPDT prosi izletnike, ki so se prijavili za zimovanje v Kranjski gorji, naj se oglašajo v Ul. Geppa 9 čimprej zaradi poravnave.

SPDT prireditelj v nedeljo, 26. decembra in v nedeljo, 2. januarja avtobus na izleta v KRANJSKO GORO. Cena: 1.600 lir (člani) in 1.800 (nečlani). Poravnava ob vpisu. Vpisovanje v Ul. Geppa 9/II.

SPDT prireditelj v nedeljo, 19. decembra avtobusni izlet v Trbiž in v Sv. Anton. Cena 1.500 lir. Poravnava ob vpisu. Navesti kraj vstopa na avtobus.

Darovi in prispevki

Na dan miklavževanja, 7.12.1971, je nekaj prijaznih članov darovalo 4000 lir za PD «S. Skamperle».

Bernarda Visintin daruje 2000 lir za spomenik padlim v NOB v Skedenju, na Kolonkovicu in pri Sv. Anli.

V počastitev spomina ob 15. obletnici smrti Franciške Korševan daruje hčerke Fani, Ema in Olga ter sin Pepi 5000 lir za spomenik NOB v Cerknem.

V počastitev spomina bratov Franciska, Stanka, Viktorja in Karla, darujejo Fani, Ema, Olga in Pepi Korševan 2000 lir za Dijaško matico in 1000 lir za PD «Ivan Cankar».

Ob 8. obletnici smrti ljubega sina Jadrana Dolence daruje NOB 3000 lir za spomenik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Župan odločno zavrnil očitke da odbor nima stikov z občani

Med diskusijo o proračunu so občinski svetovalci omenili razne potrebe - Zadovoljiva kulturna prebivalstva

Kakor smo že poročali, je do linske občinskega sveta seji v torko zvečer z večino glasov (KPI in PSI) odobril občinski proračun za leto 1972. Svetovalci LSS so se vzdali, proti pa so glasovali svetovalci KD in PSDI.

V diskusijo o proračunu so posegli svetovalci večine in opozicije. Prvi je govoril dr. Tul (LSS), ki je opozoril, da se bo znatno povečal primanjkljaj. Občine imajo vedno večje izdatke, nimajo pa dovolj dohodkov, zato je treba resno proučiti probleme in dolgoročno prednost za bolj nujne posege. Nato se je dotaknil nekaterih postavk in navedel nekaj najbolj perečih problemov (javna razsvetljava, smetarica služba, kanalizacija in zaščita okolja). Dr. Bego (PSDI) je med drugim pripomnil, da je treba poiskati razne vire dohodkov, toda ne na škodo delavkega sloja. Bernard Žerjil (LSS) je navedel nekatere potrebe (javna razsvetljava, kanalizacija, razširitev poti) v Ricmanjih, Logu, Dragi in Gročani, ureditev dvorišča in centralnega ogrevanja v ricmanjski soli. Gombac (KD) je očitil občinski upravi, da ni učinkovita, da ni pripravila razvojnega načrta, da se ne zanima za obrtništvo, turizem itd. Gerli (KD) je imel najdaljši in polemičen govor. Občinskemu odboru je predvsem očital, da nima zadostnih stikov s prebivalstvom, da je sestavljen proračun, ne da bi se prej posvetovali z občani, da nima jasni idej in pobud, n.p.r. glede razvoja turizma. Pri tem je poudaril nujnost ustanovitve krajevnega turističnega društva »Pro loco« in proučitve možnosti, da bi se za vse slovenske občine ustanovila letovišarska ustanova. Pripomnil je tudi, da je treba skrbeti za ohranitev Botiča, in to z vidika ohranitve naselij in turističnega razvoja. Kritiziral je regulacijski načrt, zlasti predpise o novih gradnjah, obžaloval je, da so določena prenamembna sredstva za kulturne dejavnosti in da ni še v

so socialisti vedno pripravljani na dialog in sodelovanje z vsemi, ki imajo dobre namene in so mož be-seda. Edvin Šrab (KPI) je ugovoril, da je bil posej vodje skupine KD tokrat nekoliko drugačen kot sicer, morda navdahnjen od sil, ki imajo širše poglede. Glede nekaterih njegovih predlogov (npr. ustanovitev knjižnice) pa je dejal, da je odbor o tem že razpravljal, ni pa še sklepal in obvestil občinski svet. Omenil je problem namembne zemljišče in poudaril, da se v dolinski občini dogajajo velike spremembe, ki terjajo budnost in sodelovanje vseh, da se ne bodo čez 10 let domačini počutili kot tuji. Rekel je tudi, da je kulturni raven prebivalstva na zadovoljivi ravni, da se kulturno delovanje razvija, kljub pomanjkanju primernih dvoran in da je zelo visoko število mladih in odraslih, ki se aktivno udeležujejo na športnem in prosvetnem področju.

Diskusijo je zaključil župan Du-

PO SKRBNI UREDITVI ZAPUŠČENEGA PARKA

Včeraj so odprli javnosti ljudski vrt bivše vile Paul

Pobuda sodi v okvir prizadevanj tržaške občine, da bi mesto dobilo več zelenih površin, dostopnih občanom

Včeraj so izročili javnosti novi ljudski vrt, ki so ga uredili v parku bivše vile Paul. Vila Paul je bila popolnoma zapuščena, v parku je bilo mnogo lepih, visokih in košatih dreves, stavba sama je bila delno porušena, kar pa je še ostalo od nje je bilo v nevarnosti, da se vsak trenutek zrúši. Področje je bilo najprej namenjeno gradnji nekaterih stanovanjskih hiš, zaradi česar bi morali posekati del dreves, ki so v parku. Zato se je tržaška občina odločila, da zemljišče kupi in da ga preuredi v ljudski vrt, še zlasti zaradi pomanjkanja zelenih površin, kjer bi se otroci lahko igrali, odrasli pa prihajali počivat.

Zemljišče, na katerem so uredili novi ljudski vrt ni veliko, obsega približno 3.000 kv. metrov, njegova preureditev pa sodi v okvir obvezne občinske uprave, da poskrbi za zelena področja posebno v tistih mestnih četrtih, kjer je to pomanjkanje še posebno občuteno. To je obvezno, ki izhaja tudi iz občinskega petletnega načrta, o katerem je bil v zadnjem času govor na sejah občinskega sveta.

Ko je občina kupila zemljišče med ulicama Catullo in Ospedale militare, je bilo to popolnoma zapuščeno: več dreves je bilo na tem, da se zruši, podrasle je bilo predečno z divjimi rastlinami, ki jih je bilo treba uničiti, podporni zidovi so bili skoraj vsi porušeni, umetnine, na katerih je bil park zelo bogat, omenimo naj le vodnjak, katerega kosi so ležali razmetani vse naokrog, pa so bile skoraj popolnoma uničene. Iz tega dokaj poraznega položaja je občinski tehnični urad rešil, kar je bilo mogoče in pretvoril nekdo zapuščen park v skrbno urejen ljudski vrt. Uredili so lepe poti, ki spoustavijo razmetane dreves ter dajejo na razpolago otrokom obširne prostore za njihove igre na prostem. Namestili so tudi vrsto kamnitih klopi, ki so v skladu z oko-

APZ v Kulturnem domu v sredo, 22. decembra

programu ustanovitve občinske knjižnice s slovenskim in italijanskim oddelkom. Rekel je tudi, da se mu ne zdi nujno potreben izdatek za ureditev prirediteljskih prostorov »Na Jami«, pri Borštu in pod staro šolo v Dolini. Predlagal je, naj občinska uprava skupno s šolskim ravnateljem da pobudo za prirediteljske razstave o nacističnih taboriščih, da se bo mladina seznanila z nacističnimi grozodetstvi. Ponovil je zahtevo po gradnji doma za omenjene (v konzorciju z drugimi občani) ter očitil odboru, da ni še sestavljen program-skega načrta za prihodnja štiri leta. Povabil je svetovalca PSI na sodelovanje s skupino KD in zaključil: »Upam, da v kratkem ne bo treba več govoriti o pravicah Slovencev. Krščanska demokracija se namreč odgovorno zaveda važnosti tega problema in prepirčan sem, da bo rešen na jasn način in dokončno.«

Glavko Petarso (LSS) je pripomnil, naj bi postavili telefonske govornice v vseh vaseh, naj bi na vse vasi razširili smetarsko službo in se dogovorili s tržaško občino za sežiganje smeti. Vprašal je tudi, kako poteka zadeva kulturnega doma v Boljuncu. Marino Bandić (PSI) je dejal, da občinski odbor ve, kakšne so potrebe občine, da na se tudi zaveda, kakšne so realne možnosti. Na poziv svetovalca Gerlija pa je odgovoril, da

je občina kupila zemljišče med ulicama Catullo in Ospedale militare, je bilo to popolnoma zapuščeno: več dreves je bilo na tem, da se zruši, podrasle je bilo predečno z divjimi rastlinami, ki jih je bilo treba uničiti, podporni zidovi so bili skoraj vsi porušeni, umetnine, na katerih je bil park zelo bogat, omenimo naj le vodnjak, katerega kosi so ležali razmetani vse naokrog, pa so bile skoraj popolnoma uničene. Iz tega dokaj poraznega položaja je občinski tehnični urad rešil, kar je bilo mogoče in pretvoril nekdo zapuščen park v skrbno urejen ljudski vrt. Uredili so lepe poti, ki spoustavijo razmetane dreves ter dajejo na razpolago otrokom obširne prostore za njihove igre na prostem. Namestili so tudi vrsto kamnitih klopi, ki so v skladu z oko-

PISMA UREDNIŠTVU

Zgodovinska netočnost...

Cenjeno uredništvu!

Posiljam vam posnetek napisa, ki je na spomeniku žrtvam NOB v Česoch pri Bovcu. Na spomeniku napisu je tudi ime Ivana Ivančiča, ki pa so ga uvrstili med talce, čeprav je in bi moral biti vsem znano, da je bil pred 30 leti ustrelen na Opčinah po obsodi po posebnega fašističnega tribunala. Točnejši je napis na spomeniku plošči v Kobaridu, kjer so Andreja in Jana Manfreda, umrli v zaporu, označili kot žrtvi fašizma.

Menim, da bi spomeniki, ki govorijo sedanjim in bodočim rodovom o osvobodilnem boju slovenskega naroda ne smeli vsebovati podobnih zgodovinskih netočnosti. Zaradi tega bi morali pristojni navedeno napako popraviti.

Prav bi bilo tudi, da bi se oddolžili spominu devetih žrtv tržaških procesov s postavitvijo ustreznih spomenikov plošč na hiše, kjer so se rodili ali prebivali.

S spoštovanjem
S. O.

Glede pogrešene vključitve Ivana Ivančiča med talce na plošči v Česochi pa smo prebrali, da bo Vaše opozorilo deležno ustreznih pozornosti pri tamkajšnjih ljudeh.

Za spomenik Igu Grudnu

Spoštovano uredništvo. V zvezi z raznimi pismi, ki so bila objavljena v Vašem listu glede plošče z verzi Umberta Sabe ob naravnem predoru na obmorski cesti, bi rad povedal tudi svojo misel.

Pozdravljam predlog uredništva,

Uredništvo: V celoti soglašamo z Vašim predlogom in smo v tem smislu pred nedavnim tudi sami dali pobudo v članku na 1. strani našega lista. Za uresničevanje te zamisli imamo lep zgled, ki ga daje Klub starih gorških študentov, ki je v zadnjih letih odkril za številne plošče zaslužnim slovenskim možem starejših generacij, predvsem na Gorškem. V ta okvir sodi tudi pobuda za postavitve spomenika petim na Opčinah ustrujenim mučencem.

Spomeniška plošča v Česochi

BOGAT KNJIŽNI DAR ZA PRAZNIČNE DNI

Preskrbite si Jadranski koledar 1972 s knjižno zbirko!

JADRANSKI KOLEDAR je obsežen, nepogrešljiv zbornik zamejstva v Italiji, ki prčuje o naši ustvarjalni prisotnosti. V knjižni zbirki pa bodo še te knjige:

V. Stanič: Pesme za kmete ino mlade ljudi. Zbirko je Založništvo tržaškega tiska izdalo v faksimilu ob 150-letnici prvega natisa v Gorici leta 1822. Strani 84.

N. Kraigher: Maja. Prefresljiva povest o sodobnem slovenskem dekletu, ki se v labirintu sveta izgublja, a se končno ujame in reši. Izdala Prešernova družba, strani 264.

F. Demšar: Od kod in kako. Misli in zapisi o spolnem življenju in vzgoji. Ilustrirano knjigo je izdala Prešernova družba na 160 straneh.

A. Bodelsen: Misli na neko število. Napeta kriminalna odlična daneska pisatelja, ki se dogaja prav o božiču. Izdala Prešernova družba, strani 164.

Stanislav Renko: Kje prebivamo in koliko nas je Slovencev v Italiji. Dopolnjen in popravljen ponatis polemičnega zapisa, ki ga je objavil Primorski dnevnik ob letošnjem popisu prebivalstva. 32 strani.

Letošnja knjižna zbirka bo imela torej s koledarjem za leto 1972 PREKO TISOČ STRANI tehtnega, pestrega in zanimivega čtiva, stala pa bo kot lani: samo 2.000 lir.

TAKIH VEČEROV BI MORALO BITI VEČ

Prireditev v Bazoviškem domu za spomenik padlim v NOB

Prvič se je občinstvu predstavil novi vokalnoinstrumentalni ansambel »Kraški cvet«, predvajali pa so filme o izletih Primorskega dnevnika

Vokalnoinstrumentalni ansambel »Kraški cvet«

nekatero od umetnin, ki so bile še v parku.

Občina ima v načrtu med drugim preureditev v ljudski vrt tudi področje nekdanje tovarne vrvi cer vile Engelmann, ki sta prav tako v mestnih četrtih, ki potrebujejo več zelenih površin. Gre za področja, ki so večja od ljudskega teri so tu in tam znova postavili

SEJA ODBORA BRIGADE V ILIRSKI BISTRICI

Za postavitve spomenika III. prekomorski brigadi

Spomenik, za katerega je izdelal idejni osnutek kipar Jože Pohlen, bi odkril prihodnje leto

Preteklo soboto je bila v Ilirski Bistrici seja odbora III. prekomorske brigade. Poleg članov odbora, predsednika in tajnika obč. odbora ZZZ NOV Ilirske Bistrice, so se seje udeležili tudi nekateri nekdanji pripadniki brigade iz ostalih krajev Primorske in Istre. Sejo je vodil predsednik odbora Albin Kurec. Obravnavali so poročilo o zbiranju prostovoljnih prispevkov za postavitve spomenika obeležja III. prekomorski brigadi. Razpravljali so in sklepali o idejnem osnutku spomenika obeležja, ki ga je pripravil akademski kipar Jože Pohlen iz Kopače ter o informaciji tajnika osrednjega odbora prekomorskih brigad o urejenju posebne delovne dobe borec.

Anton Simčič, tajnik odbora III. prekomorske brigade, je podal izbrano poročilo o poteku akcije za zbiranje finančnih sredstev za postavitve spomenika obeležja. Ugotovil je, da se je pobudi odzvalo sorazmerno veliko število nekdanjih borec iz vseh krajev Jugoslavije. Še zlasti so podprli akcijo

učenci osnovne šole iz Ilirske Bistrice in pa delavci Lesonita in nekaterih drugih podjetij iz Ilirske Bistrice.

Osnutek za postavitve spomenika obeležja brigadi je obrazložil kipar Jože Pohlen iz Kopače. To obeležje naj bi postavili v Parku III. prekomorske brigade v Ilirski Bistrici, ki se nahaja med zdravstvenim domom in osnovno šolo v Ilirski Bistrici, tj. na kraju, kjer je bila 4. julija 1965 velika partijska proslava borec prekomorskih brigad in drugih prekomorskih enot. Spomeniko obeležja naj bi odkril prihodnje leto ob dnevu zmage, ali pa ob občinskem prazniku. Dogovorili so se, da mora obeležje vsebovati osnovne karakteristike brigade, predvsem da je to bila brigada bratstva in enotnosti, ki so jo sestavljali predstavniki vseh jugoslovanskih narodov, številni borci drugih držav (še zlasti italijanski), da so v brigadi bili v pretežni večini Primorci rojeni v letih 1924 do 1926, kar pomeni, da je to bila mladinska brigada. Še nekatere druge elemente je treba upoštevati. Borci brigade so prešli nad 6.000 km dolgo borbeno pot, v NOB jih je padlo 850, ranjenih je bilo 1400, skozi enote brigade je šlo 4.000 borec.

Vroč razprava se je razvila po informaciji o poteku reševanja posebne delovne dobe in priznanja statusnih pravic nekaterim skupinam borec prekomorskih brigad. Člani odbora vztrajajo pri svoji zahtevi, da se dopolni zvezni zakon o temeljnih pravicah borec NOV iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki naj bi upoštevati upravičene zahteve nekdanjih borec prekomorčev, ki so izražene v 12 zborovanjih, ki so jih priredili v letih 1965 do 1970 in pa v objavljenih zgodovinskih dejstvih, pričbenih v 11 knjigah, ki so izšle v Knjižnici NOV in POS.

Albert Klun

Na dan 6. decembra 1971 so bile v smislu zakonskih določil ter na način, ki ga predvideva pravilnik posojila, izrebane obveznice štev. 224426 ter štev. 881829 iz vseh serij posojila za dodelitev 400 nagrad za leto 1971 v znesku po 3.000.000 lir vsaka.

Nagrade bodo izplačljive od 1. marca 1972 do 1. marca 1982, nakar pravica do nagrade zapade. Nagrade se bodo izplačevale neposredno ali preko banke na predložitve odredka »A« vrednotnic s številko izrebane obveznice na uradih ENEL — Ufficio Titoli, Ul. G. B. Martini, 00198 Rim.

SOCIALNA VPRAŠANJA

Društvo slovenskih upokojencev

Današnja rubriko začnemo z razveseljivo ugotovitvijo, da bodo tudi slovenski upokojenci v Trstu in okolici imeli svoje društvo. Občni zbor tega društva bo v sredo, 15. decembra, ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ulica Geppa 9. Pobuda je seveda hvaljevredna, kajti vprašanja upokojencev, in ne samo naših, postajajo iz dneva v dan bolj pereča. Društvo si seveda ne obeta, da bo takoj rešilo vsa ta vprašanja, obeta pa si, da bo preučilo skupne zahteve naših upokojencev, jih predložilo pristojnim organom, do bo pomagalo upokojencem pri reševanju prošnji, da bo skušalo s ustanovitvijo informativnih služb svetovati upokojencem itd. Skratka, dobrodošla pobuda, o kateri bomo še podrobneje pisali.

Urad za kmetijske stroje (UMA)

S. V. (Trst): »Slišal sem, da letos urad za kmetijske stroje v Trstu ne bo pošiljal več na dom formularjev za prijavo uporabljene goriva in prošnji za dodelitev goriva po nižni ceni. Ali je morda prišlo do sprememb? Bodo še dodelili gorivo po nižni ceni?«

V bistvu je vse ostalo nespremenjeno. Dodelili bodo še gorivo po nižni ceni, seveda če boste pravčasno vložili prijavo in prošnjo. Rok zato pa zapade konec junija prihodnjega leta.

Res pa je, da Urad za kmetijske stroje v Trstu (UMA) letos ne bo pošiljal na domove formularjev za prijavo o uporabljenem gorivu in prošnji za dodelitev goriva po nižni ceni (Mod. UMA 25). Te formulirje pa lahko dobite neposredno pri Uradu za kmetijske stroje (UMA) ali pa tudi pri patronatu Kmečke zveze INAC, Ulica Geppa 9, pri katerem vam bodo tudi izpolnili obrazec in vložili prošnjo.

Jugoslovanske pokojnine

E. S. (Dolina): »Prosim Vas, če bi lahko intervenirali pri Republiškem socialnem zavarovanju v Ljubljani, da bi mi izplačali vsoto, katero čakam že dokaj časa. Svoj čas so mi v Ljubljani sporočili, da mi bodo vsoto poravnali že oktobra meseca. Sedaj smo že v decembru, a odgovora še ni.«

Za vse tiste, ki so nas zaprosili, da bi se pozanimali pri Republi-

škem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani glede zamude pri izplačilu, so nam zagotovili, da bodo ezamujene vsote nakazali pred koncem leta. To velja seveda tudi za E. S. iz Doline.

Za kontejnersko zvezo med Catanio in Trstom

Odposlanstvo tržaških poslovnih ljudi se je te dni sestalo v Catanii s predstavniki krajevnih trgovinske zbornice in družbe Sicilcontainers. V tržaški delegaciji so bili predsednik trgovinske zbornice Caidassi, predsednik Neodvisne ustanove za tržaško luko Franzil in zastopnik družbe Smat Favati.

Na seji so obravnavali vprašanje pomorskih zvez med Sicilijo in Trstom in vprašanje dobav južnega sadja in povrtnine tržiščem srednje in vzhodne Evrope. Za te dobave pridejo v poštev predvsem kontejnerji, ter so zbrani strokovnjaki v tej zvezi izrazili mnenje, da bi bilo treba čim prej uvesti redno pomorsko zvezo med Catanio in Trstom, na kateri naj bi plula trajektna oziroma kontejnerska ladja.

GOSTILNA

»PRI TINETU«

Seča (na klancu — Portorož) št. 81, tel. 75037 ob glavni cesti proti Pulju

VEDNO SVEŽE MORSKE RIBE IN DRUGE SPECIALITATE — KRASKI PRŠUT IN PRISTNA ISTRSKA VINA

SPLOŠNA PLOVBA piran-jugoslavija

Zupančičeva 24
66330 Piran, pp 1
Telefon (066) 73-881 (10 linij)
Telegram: Plovba Piran

Mednarodni pomorski prevoz s modernimi ladjami oosilnost 8.000 — 19.000 ton

- LINIJA OKOLI SVETA
- LINIJA JADRAN ZAHOD NA AFRIKA JADRAN
- PROSTA PLOVBA
- POTNIŠKA SLUŽBA
- SIMEX Ljubljana — samo stojna enota za uvoz-izvoz, groistično trgovino in za stopanje tujih firm

Za vse informacije se, prosimo, obrnite na upravo podjetja v Piranu ali na naša predstavništva v Jugoslaviji in v tuzemstvu

FIMAR MOŠKA IN ŽENSKA KONFEKCIJA ELEGANCA KVALITETA

TRST - TRIESTE
Corso Italia 1
Tel. 29-043

PREDNO SE ODLOČITE ZA NAKUP OBLAČIL, VAS VABIMO, DA SI OGLEDATE NAŠE MODELE MODERNE IZDELAVE

Lepa hvala!

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

ENEL

Rim — Ul. G. B. Martini 3

7 % POSOJILO ENEL 1971-1986 ZA 200 MILIJARD

IZŽREBANJE OBVEZNIC

S PRAVICO DO DENARNIH NAGRAD

Na dan 6. decembra 1971 so bile v smislu zakonskih določil ter na način, ki ga predvideva pravilnik posojila, izrebane obveznice štev. 224426 ter štev. 881829 iz vseh serij posojila za dodelitev 400 nagrad za leto 1971 v znesku po 3.000.000 lir vsaka.

Nagrade bodo izplačljive od 1. marca 1972 do 1. marca 1982, nakar pravica do nagrade zapade. Nagrade se bodo izplačevale neposredno ali preko banke na predložitve odredka »A« vrednotnic s številko izrebane obveznice na uradih ENEL — Ufficio Titoli, Ul. G. B. Martini, 00198 Rim.

Spomeniška plošča v Kobaridu

RADIO VILJE

NEDELJA, 12. DECEMBRA PONEDELJEK, 13. DECEMBRA

TRST A
8.35, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15 in 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 11.15 Radijska igra: Nina na Cefalonu; 12.00 Na božna glasba; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 16.30 Sport in glasba; 17.30 N. Manzari: Igra v štirih; 19.10 Priključni povelj; 20.00 Sport; 21.00 Naši kraji in ljudje; 21.20 Plošče; 22.00 Sport; 22.20 Zabavna glasba.

TRST
8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 10.30 Tržaški motivi; 14.00 «Il fogolar».

KOPER
6.30, 7.00, 12.30, 14.30, 19.15 in 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.30 Glasbena matineja; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.00 Sport; 14.05 Ansambli; 14.40 Sosedni kraji in ljudje; 15.00 Glasba po željah; 16.30 Ob 30-letnici II. tržaškega procesa; 16.20 Polke in valčki; 17.00 Prenos RL; 18.45 Na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 20.00 Poročila; 8.30 Poljedelska oddaja; 9.30 Maša; 10.45 «Supercampionissimo»; 12.00 Plošče; 13.15 «Supersonics»; 15.30 Prenos z nogometnih igrišč; 16.30 Popoln dan; 17.00 Sport; 18.45 Na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

II. PROGRAM
7.30, 8.30, 9.30, 13.30, 17.25, 18.30, 22.00 Poročila; 7.40 Pojejo Peter Paul and Mary in Anna Identici; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 12.00 Športne novosti; 13.00 Kviz narobe; 13.35 «Alto gradimento»; 15.00 Preizkušajo se dilemti; 16.30 Športna nedelja; 18.00 Glasbena oddaja; 19.00 Ansambli; 20.10 O perni koncert; 21.00 Svetovne razstave; 19. stotletja; 21.00 Prvi prehod; 22.00 Poveške v Mairgretovi hiši; 23.05 Lahko noč Evropa.

III. PROGRAM
10.00 Koncert za začetek; 11.50 Glasbena oddaja; 12.20 Tartinijeve sonate; 13.00 Medigra; 13.55 Opera; 15.30 Radijska igra: Mala zimska ljubez; 19.15 Vskakovski koncert; 20.25 Poesija v svetu; 21.30 Nerudova kozmogonija.

SLOVENIJA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00 in 24.00 Poročila; 8.05 Radijska igra za otroke: «Zgubljena medla»; 8.50 Orkestralne skladbe za mladino; 9.05 Srečanja v studiju 14; 10.05 še pomnite, tovariši... 10.25 Pismi borbe in dela; 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.15 Nedeljsko športno popoldne; 15.30 Nedeljska reportaža; 16.00 Vsele, poskočne melodije; 16.30 Humoreska tedna; Za spremembo morje ne škodi; 17.10 V svetu opernih melodij; 17.30 I. Cankar-V. Ovirnik: «Aleš iz Razora»; 18.15 Lahka glasba slovenskih avtorjev; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.20 Zapletje z nami; 23.05 Trije veliki Francozi; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA
11.00 Maša; 12.00 V nedeljo opoldne; 12.30 Risane; 12.55 Canzonissima naslednjega dne; 13.30 Dnevnik; 14.00 Poljedelska oddaja; 15.00 Prenos športnega dogodka; 16.45 TV za otroke: Taktične priprave; 17.00 Junaki za šolo; 17.30 Jug. risanka: Profesor Boltežar; 17.45 Rezultati nogometnega prvenstva; 18.00 Glasbena oddaja; 19.00 Dnevnik; 19.10 Prenos nogometne tekme; 19.55 Sport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Detektivska — Kot vihar; 21.25 Športna nedelja; 23.10 Dnevnik.

II. KANAL
16.45 Prenos športnega dogodka; 21.00 Dnevnik; 21.15 Srečanje s kvartom Cetra; 22.15 Posvečeno G. Verdiju.

KOPRSKA BARVNA TV
19.45 Otroški kotiček; TV film: Čudodelna palica; 20.25 Italijanski celovečerni film: «Tipi da spagias».

KONFERENCA O GORIŠKEM TURIZMU

9 desetih goriškega turizma je trgovskega značaja

Jugoslovanski kupci predstavljajo hrbenico goriške trgovine - Kje so šibke točke turizma

Na sinočnji konferenci o goriškem turizmu je večina ljudi, ki je sodelovala v razpravi, kot tudi sama referenca prof. Treves iz Turina, ugotovila, da je treba goriški turizem tesno povezati z vsakdanjim prihodom jugoslovanskih kupcev v Gorico, saj predstavlja tak turizem trgovskega značaja kar 9/10 celotnega goriškega turizma. Ta ugotovitev je zelo zanimiva, saj ni se niti uradno ugotavljala tolikšne vrednosti goriškega trgovskega turizma.

Mnogokrat mislimo, da je turizem samo to, kar je povezano s poletnimi ali zimskimi počitnicami, z nedeljskimi izleti, je dejala prof. Treves. Večina ljudi pušča ob strani komercialno važnost turizma. To njeno tezo je podprl tudi ravnanje prihajajočih jugoslovanskih kupcev iz Del Ben omenil se vrsto večjih mednarodnih kulturnih in folklornih prireditev ter v zadnjem času vrsto mednarodnih športnih prireditev. Omenil je še dejstvo, da je hotelska kriza časovno rešena, ker bodo v kratkem odprti novi in modernizirani hoteli.

Zanimiv je poseg ravnatelja zveze trgovcev dr. Scarana, ki je dejal, da predstavljajo jugoslovanski kupci danes hrbenico goriške trgovine. Ne gre le za kupce iz Soške in Vipavske doline, torej za tradicionalne kupce, marveč za kupce iz osrednje Slovenije. Anketa, ki jo je zveza trgovcev izvedla pred leti, je pokazala, da je ta dotok Jugoslovancev zelo važen za vse goriške gospodarstvo, saj je v svojem trgovini zaposlenih zelo veliko ljudi. Če bomo zlahka povečali trgovino, bomo lahko ohranili tudi nektrajno podoben našo deželo.

V debato so posegli še predsednik avtokluba Pirel, predsednik Pro loco Pelli, predsednik letališča v Ronkah Ferrari (ta je v svojem govoru omenil važnost turističnih poletov), deželni svetovalec Cocianini, pokrajinski svetovalec Menichini (govoril je o nujnosti miroljubne politike na vzhodni meji), občinski svetovalec Dellago. Konferenca je nato z različnimi ugotovitvami zaključila profesorica Treves.

Prof. Treves je pričela po nalogu goriške občine pred dvema letoma predstavljati analizo goriškega turizma. Njeno poročilo, dolgo dvajset strani in obogateno s podrobnimi dokumentacijami, obsega sicer podatke iz prejšnjih let, vendar je moč na podlagi tega dobiti precej podrobno sliko o današnjem stanju in predvideti tudi kaj bo v prihodnjih letih.

V svojem večeršnjem govoru je Trevesova dejala, da je s turizmom povezana cela vrsta drugih vprašanj: urbanizem, obramba okolja, gospodarstvo, pri nas pa se je treba obrniti še na voljaše služnosti. Omenila je vsedravnjo turistično politiko, omenila padanje zanimanja za Italijo in večanje zanimanja za druge sredozemske države, zlasti za Španijo in Jugoslavijo.

Turistični objekti v naši deželi niso morda v taki krizi rasti kot v drugih italijanskih deželah. To je večina objektov nove izdelave, način dela je modernjši kot v drugih deželah, naše objekte uporabljajo turisti, ki so na poti v vzhodne države, poleg tega pa je treba še omeniti, da je delovna uprava zelo pomagala turističnemu razvoju dežele že v prvih letih svojega delovanja. Dežela je iz svojih sredstev investirala v turistične objekte od hotelov do cest, od zabavišč do športnih centrov, v petih letih niso manj kot 17 milijard lir. To je ogromna vsota, ki ji ni primere v drugih italijanskih deželah, vedeti pa moramo še, da so morali tem milijardam koristniki dati še velike vsote iz lastnih sredstev. «V Gorici imamo veliko nasitbe

nost hotelskih zmogljivosti», je dejala Trevesova, «goriško gospodarstvo je popolnoma vezano na trgovske vezi z vzhodnimi državami, predvsem z Jugoslavijo». Pred zaključkom svojega govora je omenila še nov zakon o trgovini in dejala, da ga bo treba povezati s povečano trgovsko nalogo Gorice.

Za njo je spregovoril občinski odbornik za turizem Moise, ki je med drugim naglasil nujnost ustanovitve avtonomne letovisarske ustanove. Zavzel se je za ustanovo, ki bi poleg Gorice zajemala še vsa Brda, vendar se zdi, da se nekatere brske občine proti tej zamisli.

Predsednik EPT Del Ben je podprl turistično važnost Gorice. Poleg prihajajočih jugoslovanskih kupcev je Del Ben omenil še vrsto večjih mednarodnih kulturnih in folklornih prireditev ter v zadnjem času vrsto mednarodnih športnih prireditev. Omenil je še dejstvo, da je hotelska kriza časovno rešena, ker bodo v kratkem odprti novi in modernizirani hoteli.

Zanimiv je poseg ravnatelja zveze trgovcev dr. Scarana, ki je dejal, da predstavljajo jugoslovanski kupci danes hrbenico goriške trgovine. Ne gre le za kupce iz Soške in Vipavske doline, torej za tradicionalne kupce, marveč za kupce iz osrednje Slovenije. Anketa, ki jo je zveza trgovcev izvedla pred leti, je pokazala, da je ta dotok Jugoslovancev zelo važen za vse goriške gospodarstvo, saj je v svojem trgovini zaposlenih zelo veliko ljudi. Če bomo zlahka povečali trgovino, bomo lahko ohranili tudi nektrajno podoben našo deželo.

V debato so posegli še predsednik avtokluba Pirel, predsednik Pro loco Pelli, predsednik letališča v Ronkah Ferrari (ta je v svojem govoru omenil važnost turističnih poletov), deželni svetovalec Cocianini, pokrajinski svetovalec Menichini (govoril je o nujnosti miroljubne politike na vzhodni meji), občinski svetovalec Dellago. Konferenca je nato z različnimi ugotovitvami zaključila profesorica Treves.

DELOVANJE SINDIKATA SLOVENSKEŠKIH ŠOLNIKOV

Zahteva po povečanju števila učnih moči

Povečanje je v skladu z obstoječimi zakoni - Število slovenskih osnovnošolskih otrok se je v zadnjih letih povečalo - Nujno so potrebna skripta in učne knjige za slovenske srednje šole

Vodstvo Sindikata slovenskih šolnikov v Gorici nam je poslalo v objavo naslednjo vest:

9. decembra 1971 se je vršila tretja redna seja izvršnega odbora sindikata slovenskih šolnikov v Gorici. Na dnevnem redu so imeli, med drugim, raznočrtno učenikov in vprašanje dodatnih učnih moči.

Glede učenikov so ugotovili, da na naših šolah ni dovolj predpisanih učenikov, ker je število učnovodov že davno poslo. Zato je izvršni odbor vse profesorje, naj mu sporočijo, kakšno je za devno stanje po razredih in predmetih. Za tipkanje matric lahko poskrbi profesorji sami, ali pa si tudi to nalogo prevzame izvršni odbor. Profesorji so tudi vabljene, naj oddajo za raznočrtno evolutna nova skripta, ali pa naj jih v doglednem času sestavijo, seveda v skladu z učnimi programi in drugimi šolskimi pravili.

Predsednik sindikata je nato poročal o številu učencev in učiteljev na osnovnih šolah v Gorici (Ulica Randaccio), Jamlihu, Dolu, Sovodnjah, Rupi, Vrhu in Pevm. Sindikat slovenskih šolnikov se bo zavzemal, da se na omenjenih šolah ojačajo učne moči in sicer v smislu člena 12 zakona št. 820, ki ga je odobrila poslanska zbornica 1. julija 1971 in nato senat 27. septembra 1971. Če se bo število učencev ohranilo na letošnji ravni, bo sindikat zahteval povečanje učnih moči in sicer takole: v Gorici (Ulica Randaccio) 1. začasno mesto in 1 stalno; na Vrhu 2 začasni mesti; v Pevm, Sovodnjah, Rupi, Dolu in Jamlihu po eno začasno mesto.

Vesti iz Števerjana

DAVKI. Zapadli obrok bodo pobirali jutri, v ponedeljek na županstvu v Števerjanu in sicer od 8. do 12. ure.

ODBOR PODPORNE USTANOVE (ECA) se bo v kratkem sestel, da bi se pogovorili o pomoči rezevim in revnejšim otrokom z obdarovanjem za božič in novo leto. Po vsej verjetnosti bodo nekaterim najpobnejšim otrokom pomagali z oblačili in obutvijo v okviru razpoložljivih sredstev ker so mnenja, da jim bodo na ta način lahko najbolj učinkovito pomagali.

SOBOTA, 18. decembra
9.35 TV v šoli: Šodoba tema, G. Verdi: Aida, Kompjuter pri pouku; 16.25 Napoved spreda; 16.30 Kosarka Jugoplastika-Lokomotiva; v odmoru rezerviran čas; 18.00 Ptički festival narodnozabavne glasbe; 18.15 Obzornik; 18.30 Mali vitez — serijski film; 19.00 TV kazipost; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Gala UNICEF — barvni posnetek z Dunaja; 21.50 Oddelček S — serijski barvni film; 22.40 Poročila.

9.35 TV v šoli: Šodoba tema, G. Verdi: Aida, Kompjuter pri pouku; 16.25 Napoved spreda; 16.30 Kosarka Jugoplastika-Lokomotiva; v odmoru rezerviran čas; 18.00 Ptički festival narodnozabavne glasbe; 18.15 Obzornik; 18.30 Mali vitez — serijski film; 19.00 TV kazipost; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Gala UNICEF — barvni posnetek z Dunaja; 21.50 Oddelček S — serijski barvni film; 22.40 Poročila.

9.35 TV v šoli: Šodoba tema, G. Verdi: Aida, Kompjuter pri pouku; 16.25 Napoved spreda; 16.30 Kosarka Jugoplastika-Lokomotiva; v odmoru rezerviran čas; 18.00 Ptički festival narodnozabavne glasbe; 18.15 Obzornik; 18.30 Mali vitez — serijski film; 19.00 TV kazipost; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Gala UNICEF — barvni posnetek z Dunaja; 21.50 Oddelček S — serijski barvni film; 22.40 Poročila.

9.35 TV v šoli: Šodoba tema, G. Verdi: Aida, Kompjuter pri pouku; 16.25 Napoved spreda; 16.30 Kosarka Jugoplastika-Lokomotiva; v odmoru rezerviran čas; 18.00 Ptički festival narodnozabavne glasbe; 18.15 Obzornik; 18.30 Mali vitez — serijski film; 19.00 TV kazipost; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Gala UNICEF — barvni posnetek z Dunaja; 21.50 Oddelček S — serijski barvni film; 22.40 Poročila.

Še 7 novih stražnikov

Včeraj je zaprisel na goriškem županstvu sedem novih mestnih stražnikov, ki so zmagali pri natečaju za to službo. S tem novim prilivom mladih stražnikov bodo znatno razbremenili in olajšali službo starejših kolegov. To je bilo nujno potrebno tudi sprito stalno narasčajočega mestnega prometa in drugih opravil.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA

Po spremembi prvotnega načrta za 320 milijonov lir dražji most

Kanalizacijska dela na Piloščah v Štandrežu - Odobrena številna javna dela in nakupi - Jutri zopet seja za pripravo proračuna

Občinski odbor v Gorici je imel v petek zvečer svojo običajno tedensko sejo pod predsedstvom župana Martine, ki je med drugim predlagal, naj bi nadaljevali sejo tudi jutri, v ponedeljek, da bi lahko proučili okoliščine načrta občinskega proračuna za leto 1972.

Na seji so odobrili razne ukrepe s področja javnih del, ki jih je predlagal odbornik Agati. Med temi so odobrili stroške za božično razstavljanje, za nakup zemljišč v industrijski coni, tri milijone za popravilo Glasbenega zavoda, stroške za ureditev vinske razstave na Andrejevem sejmu, ureditev zaščiteni ograje pri Ul. Lunghezonu, popravila v šolah, na športnih napravah in občinskih poslopih, popravilo higienskih naprav pri mestni klavni, nakup opreme in orodja za javne nasade in za čiščenje snega.

Odobrili so nadalje nove cene za dela pri kanalizaciji na odseku pri industrijski coni v Štandrežu. Kar se tiče kanalizacije tiče naj omenimo, da je pokrajinska uprava že odredila zaporo Mihaelove ceste na odseku na Piloščah v Štandrežu, kjer so dela že v teku. S pomočjo družbe in kopalnega bagerja izkoplajo globok jarek po katerem bodo speljali kanalizacijo v Sočo na odseku med Štandrežem in Sovodnjami. Velikanske odvodne cevi merijo 1,80 v višino in 1,20 metra v širino. Ob izlivu v Sočo bodo uredili tudi očistevalne naprave, da bodo preprečili okužbe vode.

Na seji so nadalje odobrili vrstni red javnih del z deželnim prispevkom. O tem se bodo posvetovali tudi z načelniki skupin v občinskem svetu. O problemih občinskega osebja je poročal odbornik Paulin. Svetu bodo predlagali tudi namestitve treh šolskih zdravnikov. Odbornik dr. Tomassich je predlagal več ukrepov v korist mladotletnih, bolnih in starejših občanov. Odobrili so tudi sklep, da bodo razdelili božične pakete občinskim upokojencem. Odbornik Cluffarin je predložil v odobritev glavne davne sezneme za leto 1972 in stranske za druga leta. Odobrili so nadalje ukrepe glede mestne avtobusne službe ter izdatke za opremo občinskih uradov.

Pogajali so se tudi z lastniki zemljišč, na katerih bodo zgradili nove poslopje trgovskega zavoda in po sklenjenem sporazumu bodo kmalu pristopili k delu. Prav tako so dobri izgledi za začetek gradnje novega mostu čez Sočo med Štandrežem in Ločnikom. Župan je s tem v zvezi poročal o svojih razgovorih z ministrom Lauricello v Trstu, kjer so odstranili nekatere obstoječe ovire in teže. Z upravo državnih cest ANAS so dosegli sporazum in ta je potrdila novi načrt za most, kar bo povečalo za 320 milijonov lir stroške za njegovo gradnjo s misli zahtev vodne uprave.

Iz goriškega matičnega urada

Dne 11. t.m. so v goriškem matičnem uradu prijavili 9 rojstev, 4 smrti, dve poroki in 6 oklicev. Rojstva: Daniela Lovati, Claudia Pagotto, Antonella Mola, Silvia Carmel, Valentina Coroneo, Isabella Digregorio, Melchide Debiasi, Barbara Vidussi in Massimiliano Trevisan.

Umrl: 80-letna gospodinja Erminia Semeraro vd. Schiavone, 60-letna invalidka Maria Regina Bozzer, 87-letna upokojenka Norma Gagliardi vd. Nalon, 54-letni pismonos Aldo Colautti.

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Preko birokratskih zaprek do ceste Vileše-Gorica

Prihodno soboto bo seja pokrajinskega sveta - Na njej bodo razpravljali o številnih javnih delih Možen grad načrt za turistične ceste

Seja pokrajinskega sveta v Gorici bo prihodnjo soboto. Na njej bodo svetovalci sodelovali na drugem načrtu za turistične ceste, o številnih ukrepih v korist pokrajinskega osebja, o podporah raznim državnim in ustanovam, o omenih v pokrajinskih zavodih in prihodnjem letu.

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v četrtek, je predsednik dr. Chentaro poročal o poteku načrta za gradnjo avtoceste. Minister za javne dela Lauricella je javil, da bodo kmalu na dražbi razpisali dela za ureditev odcepa od avtoceste in Tržaško ulico. Prav tako so v teku zadnji popravki načrta za most čez Sočo pri Sovodnjah in tudi pogajanja z železniško upravo za podvoz pri Sovodnjah so v teku. Pričakujejo, da bodo avtocesto pričeli graditi v prihodnjem letu. Istočasno se so pozanimali, da bi prvi odsek že dokončane avtoceste med Vilešami

in Majnico kmalu usposobili za promet. Na tem odseku morajo urediti še signalizacijo. Kar se tiče dodatnega načrta za turistične ceste je treba povedati, da so nekatere občine zaprosile pokrajino, da bi nekatere njihove ceste vključila v dodatni seznam. O tem bodo razpravljali na sobotni seji pokrajinskega sveta, vendarle pa je treba vedeti, da namerna delovna uprava da denar za turistične ceste v drugem, tretnjem, četrtim, v glavnem samo za ceste v videmski in pordenonski pokrajini. Povejmo še, da bodo v soboto na seji pokrajinskega sveta razpravljali tudi o popravljem načrta za cesto skozi Ščedno v števerjanski občini. Bajb je v kratkem mogoče pričeti z gradnjo ceste Bukovje - Jazbine - Plešivo, ker je geometer, ki mu je bila s strani dežele poverjena naloga ugotoviti stanje zemljišč, obljubil, da bo kmalu korčal nakazano mu delo.

Vesti iz Doberdoba

Občinski odbor bo imel svojo sejo jutri, v ponedeljek, ko bodo občinski proučili pod vodstvom župana Jarca nekatere občinske zadeve, predvsem upravnega značaja. Jutri se bo sestel tudi odbor občinske podporne ustanove (ECA) do se bodo pogovorili kako pomagati revnejšim občanom z darovi in prispevki ob praznikih.

Davke, zapadli obrok, bodo davčni uradniki pobirali v soboto, 18. t.m. od 8. do 12. ure v prostorih telovadnice osnovne šole v Doberdobi. Kdor še ni plačal, naj to stori ob tej priložnosti, da ne bo plačal še globe.

Borov prelec. Županstvo je izdalo poseben proglas, ki ga je razdelilo tudi po gostilnah in trgovinah, z navodili za zatiranje borovega preleca in za uničevanje njegovih gnezov. Lastnikom borovih in drugih nasadov priporočamo, naj se držijo teh predpisov ker je v njihovo korist in tudi da ne bodo plačali globe.

NA POBUDO KOMISIJE ZA MLADINO

Razstava in film o življenju otrok v Savudriji in v Gorjah

Oboje si je ogledalo lepo število mladine in staršev

Včeraj popoldne so v prostorih kluba «S. Gregorčič» v Gorici otroci, ki so letovali ob morju v Savudriji in v Gorjah pri Bledu, priredili razstavo svojih izdelkov, ki so jih napravili v prostih urah med kopanjem in sončenjem. Po stensh smo videli risbe, slike in razne modele ter napise, ki so popestrili vso podobo dvorane in vzbujali veliko zanimanje staršev in drugih prijateljev mladine, ki so se odzvali povabilu Komisije za doraščajočo mladino pri SKGZ, ki je prireditev organizirala.

Nadzornica komisije učiteljica Adrijana Dornik je po pozdravu pri soptnih kratko opisala priprave in

potek letovanja. Z Goriškega in iz Beneške Slovenije se je letovanja v Savudriji in v Gorjah udeležilo 44 deklic in dečkov pod vodstvom Adrijane Dornik v Savudriji in ga. Nade Krizmančičeve v Gorjah. Tu so obiskovali med prostim časom razne krožke, ki so bili poučni in zabavni obenem. Zelo radi so tudi peli in domačini so jih radi po služali. Govornica je izrazila željo, naj bi se prihodnje leto zopet srečali v koloniji, bolj odraslim pa je priporočila, naj bi se vključili v domača prosvetna društva in s svojimi izkušnjami in delom pomagali k njihovu napredku.

Sledil je dokumentarni film o življenju v koloniji v Gorjah. Nato je učenka Nadja Marinič prikazala življenje in delo v Savudriji in srečanje goriških otrok z ljubljanskimi ter njihovo medsebojno spoznavanje. Ksenija Krizmančič pa je opisala življenje v Gorjah. Vmes je Elijana Bensa recitala dve pesmi. Zaključili so s prikazovanjem dokumentarnega filma, ki ga je v Savudriji posnel Saverij Rožič in ki so ga prisotni udeleženci spremljali z živim zanimanjem in komentarji. Zelo lepe posnetke je z Gorji prikazal tudi snemalec Zdenko Vogrič. Celotna prireditev je na prisotne napravila prijeten vtis.

V CITALNICI NA PALKIŠAH

bo v četrtek, 16. t.m. ob 19.30 predaval Rudi Hoenn o temi

«SPREHOD PO POLJSKI»

z 250 barvnimi diapozitivi. Vabljeni!

PD «O. ŽUPANČI» IZ ŠTANDREŽA

priredi v torek, 14. t.m. ob 20.30 na sedežu društva v Štandrežu predavalec Rudi Hoenn

«SPREHOD PO POLJSKI»

z 250 barvnimi diapozitivi. Vabljeni!

Kino

CORSO ob 15.00: «Love story», A. McGraw in R. O'Neal; film je v barvah. MODERNISSIMO ob 15.15: «Wee-ker proibito di una famiglia quasi per bene», Silva Koščina in G. Jereb. Ital. barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan. VERDI ob 14.30: «Il Decamerone», film Feri Paola Pasolinija. Mladini pod 18. letom prepovedan. CENTRALE ob 15.00: «La spada normanna», M. Damon in L. Davila; kinemaskopi film v barvah. VITTORIA ob 15.00: «L'ignara della lingua di fuoco», D. Lassarier in L. Pistilli; film v barvah. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Izidi

AZZURRO ob 14.00: «Bella di giorno, molle di notte», E. Czemmer in Nino Castelnuovo. Kinemaskop v barvah. EXCELSIOR ob 14.00: «Permetete, Rocco Papaleo», Marcello Mastroianni.

PRINCIPI ob 14.00: «La classe operaia va in paradiso», Barvni film. SAN MICHELE ob 14.00: «Lo scudo dei Falworth», Tony Curtis in J. Leigh. Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOCA (N. Gorica): «Klofuta vsak dan», italijanski barvni film — ob 18. in 20. «Pika nogavica», švedski barvni film — ob 10. in 16. SVOBODA (šempeter): «Začetnica na pločniku», francoski barvni film — ob 16. in 20. PRVACIJA: «Pozno je za heroje», ameriški barvni film — ob 17. in 20. RENČE: «Dolina smrti», ameriški italijanski barvni film — ob 17. in 19.30. SEMPAS: «Las Vegas», italijanski španski barvni film — ob 17. in 19.30. KANAL: «Zgrešeni strel», francoski barvni film — ob 17. in 19.30.

DEZURNI LEKARNI V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna VILJA S. GIUSTO, Korzo Italija 244, tel. 3538.

V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu odprta lekarna San Nicola, dr. Giorgio Olivetti, Ul. I. maja 94 — tel. 733-21.

DEZURNI CVETLICARNA

Danes je v Gorici odprta cvetličarna REICHMANN - SUSSI, Korzo Italija 30, tel. 5371.

DEZURNI ZDRAVNIKI

Gorica, Sovodnje, Števerjan
DR. ANGELO DAINESE, Verdijev
Korzo 69, tel. 3327
DR. ARCURI PASQUALE,

IZŠLA JE KNJIGA «CLAUSTRA ALPIUM IULIARUM»

Poznoantični zaporni zidovi in utrdbe med Reko in Ajdovščino

Knjiga je odraz uspešne in razvejane dejavnosti slovenskih arheologov v povojnem času

V septembru je v zbirki «Katalogi in monografije», ki jih izdaja Narodni muzej v Ljubljani, izšla 5. knjiga iz serije z naslovom *Claustra Alpium Iuliarum*. I. Fontes, istočasno pa je to tudi drugi zvezek izdaja «Limes» v Jugoslaviji. Knjiga je tiskana v standardnem formatu kataloga Narodnega muzeja (33x24), mod besedilom ima 15 risb, 8 risb v prilogi, poleg njih pa še 20 tabel, zemljevid na notranji strani prednje platnice ter celna tabla.

Knjigo sta uredila dr. Jaro Šašel in dr. Peter Petru s sodelavci Francetom Lebnom, Mehtilom Urielem in Radmilom Matejčičem.

Claustra Alpium Iuliarum je rezultat skoraj 20-letnega dela. Pred njo imamo prvi sistematično zbrano pisano in arheološko gradivo, ki je kakor koli povezano s tako pomembnim arheološkim in historičnim spomenikom, kot so zaporni zidovi in s njimi povezane utrdbe v južnih Alpah. Začetki dela segajo v leto 1952, ko je Jaro Šašel poizkušal obuditi dremajoče, rekli bi lahko stoletno zanimanje znanstvenega sveta za probleme rimskega zidovja. Prva pomembna monografija, Mitja Brodarec in Stanko Jesetu so se sčasoma pridružili novi, akcija je bila vključena v program limes sekcije Jugoslovanskega arheološkega društva, čila je sprejeta v program Medakademijskega odbora za raziskovanje limesa v Jugoslaviji in v okviru Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti ter Zvezda za spomeniško varstvo SRS dobila tudi poseben denar. Pri delu so pomagali tudi sodelavci iz Italije in Avstrije, svoj delež pa so uspehu le široko razvijane in nelahke naloge doprinesli tudi tisti, ki so pomagali kot strokovni strokovnjaki ali kot tehnični sodelavci.

Zanimanje za ostaline rimskega utrdbenega sistema pa sega daleč nazaj. Prvi so se s njimi srečevali italijanci, ki so ob njih živeli in jih tudi zelo raznoliko poimenovali. Limesa in krajevna imena kot Ajdovščina, Reka, Prezid, Cvinger, Mirje, Klavža in podobna so skoraj zanesljivo napotek kje iskati.

Prve omenbe najdemo v potopisih in tudi učeni literaturi, prvi v srednjeveški listini kralja Bele IV., ki ji je v knjigi posvečen poseben poglavje. Med precej pogostimi omenami teh del omenimo Valvasorja, ki omenja poleg reškega odseka zidovja Vrhniko, Hrušico in Ajdovščino. Vsi ti pisi 17., 18. in 19. stoletja pa še niso dojele povezani posameznih zidov in njihovih obrambnih sistem in ni bilo skusaj razgovorno razlagati njihov opazanj.

Že v drugi polovici 19. stoletja pa je domela njihovi pomen raziskovalci. Kandler in Hitzinger, sledil jima na koncu preteklega stoletja Müller, ki je raziskovanje zaporov in pripravi tudi prvi vzorec za delo. Njegovo misel sta povzela Premerstein in Butar — mimogrede bodi povedano, da je letošnjega oktobra preteklega stoletja tolinjskega rojaka — ki sta Müllerjevi topografski Hrušice dodala vrhniški del zidovja in s tem spodbudila prva izkopavanja. Le-ta je v letu 1906 opravil Jenny na Vrhniki. Med prvimi pomembnimi vojnimi je na celotnem koncu zapor od Ajdovščine do Reke, kjer je bil raziskoval Schmidt, ki je rezultati svojega plodnega dela ni objavil. Prav tako pa je v nadaljnjih obdobjih podobno delo Gajdarski in v času med obema vojnama beležimo zavzemanje Stitice za izkopavanja zapor, v tem času je bila restavrirana trdnjava na Vrhniki in zavora na Reki.

Pro drugi svetovni vojni zanimanje za zapore ni zaspalo, nasprotno, nikdar prej ni bilo uspešnejše. Zanimanje imamo pred seboj, v obdobju prve knjige «Klavrur», številna odkritja in pomembna odkritja, rezultati izkopavanja opravljenih na zapornih in utrdbah, naj omenim le izkopavanja na Lanišću, v Ajdovščini in na Hrušici, pa bodo objavljena v drugem zvezku.

Kakaj zapore prav to? Področje, ki ga ta obrambni sistem zapira, predstavlja najlažji prehod Alp, tu vodila najkrajša in najlažja pot iz Italije, cilj mnogoterih ljudstev. To je zato bila organizirana pomembna vojna krajina Alpium Iuliarum, ki je obsegala prostor med Trstom, Reko in Ljubljano. Vojno-kolonijski teritorij se je imenoval *Claustra Alpium Iuliarum*. Zavedajoč se pomena tega prehoda, vrat v Italijo, je Rim že zgodaj zapiral z zidom, ki je bil obkrožen z utrdbo. Reko in Ljubljano, vojno-kolonijski teritorij se je imenoval *Claustra Alpium Iuliarum*. Zavedajoč se pomena tega prehoda, vrat v Italijo, je Rim že zgodaj zapiral z zidom, ki je bil obkrožen z utrdbo. Reko in Ljubljano, vojno-kolonijski teritorij se je imenoval *Claustra Alpium Iuliarum*.

Knjiga je odraz uspešne in razvejane dejavnosti slovenskih arheologov v povojnem času. V tem dolgem nizu zapornih zidov in utrdb poznamo danes 23 arheološko ugotovljenih lokalitet. Vsaka od njih je v knjigi topografsko natančno locirana, zbrani so nazivi, s katerimi je ljudstvo te ostaline pomenimenovalo. Povsod tam, kjer so bile v preteklosti opravljene večje ali manjše raziskave je podan njihov historiat, poleg tega pa je podana tudi razlaga vloge in pomena posameznih odsekov zapor so izredno učinkovito dopolnilo skrbno izdelani situacijski načrti, ki ponazar-

jajo potek zapor, njihovo prilagajanje terenu in s prikazom širšega okolišja omogočajo lažje razumevanje njihove vloge. Pomena tega prvega zvezka *Claustra Alpium Iuliarum* ni potrebno posebej poudarjati. Že samo dejstvo, da je prvi zbrano in arheološko gradivo, povezano s klavzurnimi in obnem dopolnjeno z raziskavami na terenu zadostuje, da označimo knjigo kot izjemno delo, ki je zapolnilo veliko vrzel v strokovni arheološki literaturi. Strokovnjaki, ki se ali se bodo kdajkoli bavili s problemi zapornih zidov, jo bo sprejel z odprtimi rokami. Morebitne pomanjkljivosti, ki se pri takem delu lahko primerijo, so tako skrbnemu piscu in raziskovalcu, na tako oceno ne morejo vplivati. Za konec morda še tale misel. Breme, zbrani so nastajanju tega dela nosili na ramenih avtorji sami, sodim pa, da je plod njihovega dela tudi slika uspešne in razvejane dejavnosti slovenskih arheologov v času, ki ga živimo. Bodi to delo spodbuda za delovanje v bodoče in za vztrajanje na začrtani poti.

Tistim pa, ki se ali se bodo posvečali raziskovanju zapor, pa naj pomeni *Claustra Alpium Iuliarum* trden temelj in zanesljiv kazipot.

Drago Svoljšak

PREJELI SMO

Slov. akademija znanosti in umetnosti: RAZPRAVE VIII. Ljubljana 1971.

Slov. akademija znanosti in umetnosti: FRANK RAMOVŠ — ZBRANO DELO. Prva knjiga. Ljubljana 1971.

JEZIK IN SLOVSTVO. Izdaja Slavistično društvo Slovenije v Ljubljani. November 1971/72.

FORUM. Časopis oddaja za suverenu književnost JAZU, Zagreb 1971. Br. 10-11.

SLOVENIJA — PARALELE. September 1971 št. 3. Družbena in gospodarska revija. Izdajatelj EPT — biro za ekonomsko in založniško dejavnost, Ljubljana, Kotnikova 10.

RIBARSTVO JUGOSLAVIJE. List Poslovnega združenja privrednih organizacij slatkovodnega ribarstva. Zagreb, september - oktober 1971 broj 5.

KOMBINIRAN KONCERT «GALLUSA» IN TRŽAŠKEGA OKTETA

Petje na dostojni ravni

Glasovno obnovljen se mešani zbor «J. Gallus» ponovno dviga k čim popolnejšemu celotnemu zvoku - Pevski zanos mladih «oktetovcev» - Obetajoče možnosti novega moškega zbora

Na koncertu v Kulturnem domu dne 4. t.m. smo spoznali večstranski pevski skupini. Zlasti so to pevci potrdili iz zvezda «Matona mia cara» Orlando Di Lassa tako po precej doseženi ubranosti, kakor po prečrtljivi interpretaciji. Oktet sestavljajo sami mladi pevci in potrjuje pevski zanos. Seveda so nas občasno motila izstopanja posameznikov ali glasovne skupine, posebno v dinamičnem naraščanju, kar je sicer pravilno nastavljen, kakor nadaljnje iskanje in pronicanje v oblikovalnem pogledu, bi utegnilo tudi ta zbor pripeljati do odličnejšega uspešnega delovanja v slovenski zborovski umetnosti.

Naj ob koncu še dodamo, da tudi to delo raste iz korenin vztrajnega delovanja in uspehov Vrabčevega zbora Jacobus Gallus, pri katerem sodeluje Ivan Sancin že vrsto let kot najzvestejši njegov član, čeprav se drugače uspešno udejstvuje kot solist in glasbeni pedagog.

Ivan Silič

revije

Med slovenskim revijalnim tiskom v zamejstvu zavzemata mladinski, osnovnošolskim otrokom namenjeni reviji «Galeb» in «Pastirček», posebno mesto, ki ga opredeljuje njuna specifična vloga. Namenjeni sta najmlajšim otrokom, ki komaj začnejo navezovati stik s slovensko tiskano besedo in ob njej bogatiti in oplajati svoj književni besedni zaklad. Gre torej za veliko in odgovorno nalogo, ki si jo prevzemata, saj dajeta prve napotke, z njimi pa tudi prve kapljice ljubezni do materinskega jezika, ki jima je vodilo mimo tega, čemur dajeta v večji ali manjši meri poudarka v skladu z uredniško zasnovano in izdajateljskim krogom, kateremu pripadata. Kaj to pomeni zlasti pri nas v zamejstvu, kjer se strni na tehnični in oblikovni strani še neprimerno bolj mišljiva italijanska literatura vsiljuje ponuja tudi našim otrokom in vsakem vožalu, je več kot jasno.

ČETRTI ABONMAJSKI KONCERT GLASBENE MATICE 19. T. M.

Haendlov oratorij «Mesija» v izvedbi solistov orkestra in zbora «Consortium musicum» iz Ljubljane

Sopranistka Marija Gorenc, članica ljubljanske Opere

Altistka Milka Eftimova, prvakinja ljubljanske Opere

Tenorist Mitja Gregorac, visoko cenjen koncertni pevec

Basist Jože Stabej, vsestranski verziran vokalni interpret

J. K.

(Nadaljevanje na 6. strani)

MARIBORSKO KULTURNO PISMO

Nenavadna pestrost pred iztekom leta

Glasbeno - likovna izmenjava Marburg - Maribor — Odlična Orffova Premetenka pod švarovim vodstvom — Jovanovičev «Norch» in Duerrenmattov «Play Strindberg» — Orkester Radiotelevizije in razstava Remigija Bratoža

Letošnji, po vrstnem redu tretji festival baročne glasbe, o katerem začetki smo že poročali v enem izmed mariborskih pisem, se je po odličnem koncertu moskovske filharmonije, ki je pod vodstvom dirigenta Rudolfa Baršaja igral dela Johanna Sebastiana Bacha, in z izredno umetniško zmogljivostjo uspešno zaključil s komornim orkestrom iz nemškega mesta Marburga an der Lahn, ki ima tesne prijateljske stike z Mariborom. Če bi poudarili, da je bil vsak posameznik v moskovskem orkestru virtuos na svojem instrumentu, ki so se vsi zili v enovito zvočno celoto, kot bi bil orkester en sam glasbeni instrument, je bil v komornem mariborskem orkestru vsak posameznik solist, med katerimi je nekaj zares izvrstnih.

Kulturne vezi obeh mest pa so bile potrjene tudi na razstavi likovnikov iz Marburga v razstavnem salonu Rotovž v okviru mariborskega tedna, ki je bil istočasno pripravljen v Mariboru tudi v zvezi s prirediteljskim koncertom. Osemnajst slikarjev, grafikov in kiparjev iz Marburga, ki je znano mesto univerzitetno središče, je predstavilo nad petdeset likovnih del, ki so vzbudila tako po oblikovni kot tehnični strani veliko zanimanje. Razstava je izmenjalna in bodo mariborski likovniki kmalu vrnil obisk s svojo razstavo v Marburgu.

Medtem ko je mariborska Drama gostovala na Češkem v Gottwaldovu, je v njeni odsotnosti gostovala v Mariboru Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z zgodovinsko igrjo Dušana Jovanoviča «Norch». Celjsko gledališče si je s svojimi občasnimi gostovanji v Mariboru že ustvarilo ugled. Zato vzbudi vsaka njegova izvedba med Mariborčani precejšnje zanimanje. Z Jovanovičevim «Norch» se toliko bolj, ker se je predstavilo z izvrstnim delom, ki s svojo preokupacijo doživlja izjavičaste zanimanje. Opredelitev igre, ki govori o revoluciji in kontrarevoluciji in v tem okviru sproža vrsto aktualnih sočutenj in konfliktov s celo vrsto komičnih, grotesknih, tragičnih in poetičnih absurdov, naj predloži besede dramaturga Lamperta, ki pojasnjujejo, da so «dinamično jedro Norčev razmerja med ideologijami, ki se kot nasilne, aktivistične revolucije tik pred svojo dokončno uresničitvijo, spopadajo s sedanjimi socialnimi, biološkimi, fiziološkimi praksami človeških eksistenc. Revolucija, ki jo sproži norci, je v takem okviru kot politični program gotovo brezpredmetna. Ponovno hoče splozilitizirati svet, ki se je med tem do vratu pogreznil v potrošništvo».

Omenili smo, da se srečujemo z nenavadno opero, četudi ne moremo imenovati Premetenke delo svoje vrste, če bi hoteli glasbo razčleniti v povezavi vseh elementov tako imenovanevo talnega gledališča. Kot v ostalih Orffovih delih je tudi v Premetenci magično izkoriščenega sugestivna ustvarjalna moč, kjer se s principom ritmične okrajšave učinek še bolj stopnjuje.

Orff kot pobornik modernega glasbenega gledališča, se v tem delu dosledno opoveduje prvenstva glasbe. V njegovem umetniškem delu so enako vredna pesnitev in glasba, ki se srečno po vezujeta v sodobno orkistro obliko: na podlagi tega se slika in dogajanje zlivata v fascinirajočo gledališko vizijo radoživih komedi jantov.

Realizacijo Orffove Premetenke na ordu mariborske Opere lahko obeležimo kot izredno uspešno uprizoritev v smislu vseh komponent sodobnega glasbenega gledališča. Menimo, da je najbolje če citiramo nekaj misli kritika Friderika Dolskega, ki je zapisal: «Obiskovalci premietenske predstave Premetenke so, po reagiranju sodeč, delo nadse prijazno in sproščeno sprejeli. Orffove intimnosti, pa tudi robotosti se je avditorij kaj hitro navezal. Neprimetna in zadrljiva pravilnična snov pa je tudi brez prevelikih miselnih refleksij opravila svoje. Spreten kramrljalec z odra Orff je kaj hitro sprostil poslušalce».

Po izredni pohvali vseh sodelujočih, h koncu omenja, da je ek interpretaciji veliko prispeval to krat dirigent Boris Švara. Orkester mariborske Opere je pod skrbnim vodstvom njegovega taktirke strl trd oreh te partituri in pokazal odlično in vedno boljše storilnost. Sonorna in v tanko harmonično tanično odlična partitura je zvenela poleg vrtlogavega ritmičnega ostinata zelo dobro. Mislim, da je Boris Švara ustvaril s premerno enega od svojih visokov.

Kot bi kulturni dejavnosti želeli čimprej spraviti pod streho svoje prireditvene načrte, so se tri večere zapored vrstili kar trije pomembnejši kulturni dogodki, ki so umetniško povzdignili predpraznično razpoloženje.

Mali oder je v balkonski dvorani Slovenskega narodnega gledališča uprizoril zanimivo Duerrenmattovo igrjo «Play Strindberg» v prevodu Bruna Hartmana. Pod režijškim vodstvom Poljakine Wandje Laskowske iz Varšave je komorno ubran in vendar individualno po posamičnem značaju oseb predstavljeni trio odličnih igralcev Angele Jankove, Marjana Bačka in Borisa Hočevarja, zaigral mučno igrjo o igri sporov med zakonci, izredno plastično in komorno virtuozno. Psihološko poudarjena grotesknost se je v svojstvenih kreacijah posameznikov, ki so bili vsak svoj dogano profiliran lik, ujela v napeto ozračje sicer nič kaj prijazne igre, o kateri pravi dramatik: «Meščanska tragedija o zakonu mi je prerasla v komedijo na temo meščanske tragedije zakona». V tem duhu je izzvenela tudi predstava, ki je umetniško močno dejanje.

Vsakokratni dobrodošli gost je umetniški korpus orkestra RTV Ljubljana, ki je odprl letošnji glavno mariborsko koncertno sezono. Neposredno po uspelem gostovanju v Nemški demokratični republiki se je pod umetniškim

Emil Frelih

J. K.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Orkester Radiotelevizije in razstava Remigija Bratoža

Ob 30-letnici Tržaškega procesa

(Nadaljevanje s 1. strani)

in kritične knjige o procesu je čas še prezgoden: dogodki sami so se približili v veliko udeleževanje je še živih. Sicer pa jaz, ki sem bil sam zapleten v proces, tako ne bi bil najbolj primeren, da spišem tako knjigo. Tudi pri najboljšem namenu bi bila nedvomno še vedno preveč subjektivna in seveda polemična. Zato naj prevzamemo to delo drug, ki je povsem nepristranski in lahko gleda stvar brez predsodkov.

VELEIZDAJALSKI PROCES

Vendar se mi zdi primerno že sedaj poudariti, da je bil ta proces upravljen in naperjen proti tedanji slovenski in hrvaški manjšini v mejah Italije predvsem kot nacionalni skupnosti, kateri je fašistični režim napovedal nacionalno smrt, ker mu je bila na poti pri izvajanju njegovih dolgoročnih načrtov.

Zaradi tega je fašistični tribunal najbolj udaril po tistih obtožnicah, ki so bili poleg obtožbe zaradi prevratne dejavnosti iz socialnih nagibov postavljeni na zatožno klop predvsem kot predstavniki nacionalnih težnjajev naše tedanje narodne skupnosti v mejah Italije.

Med njimi gre častno mesto Pinku Tomažiču, ki sicer ni skrivaj svojega komunističnega prepričanja, a tudi ne svoje pripravljenosti, da žrtvuje, če bo treba, svoje življenje (kakor ga je res žrtvoval), da bi tako doprinesel, v soglasju s svojo politično koncepcijo, tudi k nacionalni osvoboditvi pod fašističnim režimom trpečega slovenskega ljudstva. Častno mesto gre med njimi tudi Simonu Kosu, plemennemu, skromnemu, a bistrenemu kmečkemu samouku s tolimskih hribov, v katerem so preiskovalci kaj kmalu spoznali duhovnega voditelja njegovih soočevalcev, navdahnjenega z najbolj plemenitimi nacionalnimi ideali.

To so prav dobro razumeli tudi sestavljalci obtožnice. Zanje ni bilo važno, da je Pinko Tomažič propagiral ustanovitve slovenske sovjetske republike, ki naj bi združila vse manjšine Julijske krajine, Koroske in Jugoslavije (citaj iz sodbe) in da ta politična koncepcija (ki je sicer doživela bistvene spremembe tekom nadaljnjih dogodkov) ni bila sprejemljiva za vse obtožence, kar tudi ni bilo takrat bistvene važnosti. Za tožilec in sodnike je bila na tem procesu odločilna ugotovitev obtožnice, da so komunisti in narodnjaki našli gotovo soglasje na področju nacionalnih zahtev, ki so, po njihovem mnenju, imele za cilj osvoboditve vsega slovenskega ljudstva izpod jarma zatiralcev (citaj iz sodbe), to je — kakor nadalje poudarja obtožnica — izpod jarma fašističnega režima, ki naj bi bil, po njihovem, odgovoren za domnevno zatiranje in zasiznjevanje slovenske manjšine v Italiji (citaj iz sodbe).

To pa pomeni, v pravni govorici, da je fašistični tribunal, ki je — z ozirom na tedanje stanje ne povsem neupravičeno — istovelil fašistični režim z državno, s svojo sodbo hotel najbolj udariti po tistih, ki jih je imel za pobudnike dejanj proti celovitosti države, in torej za krive veleizdaje, za katero je tedanji kazenski zakonik predvideval edino le smrtno kazen.

KDO GA JE KLICAL?

Moj delež pri kaznivih dejanjih (ta so obsegala velik del kazenskega zakonika od protidržavne zarote do pokola), zaradi katerih sem moral pred fašističnim tribunalom, je bil vključen v nemilostne preiskovalce, da mi — ne da bi me o ustreznih težjih konkretnih obtožbah niti zaslišali — naprtijo čim večje breme odgovornosti, v resnici zelo skromen.

Od skupine tkzv. »terroristov« nisem pred procesom poznal prav nobenega in o konkretnih obtožbah proti njim sem zvedel šele med procesom; od skupine tkzv. »komunistov« sem površno poznal le redkokatero, pač pa sem poznal skoraj vse obtožence iz tkzv. skupine »intelektualcev« in sem bil z nekaterimi starejšimi izmed njih tudi v prijateljskih stikih.

Naj se tu spomnim le tistih nekaterih, ki jih žal ni več med nami: blagorodni prof. Josipa Kosoveca, ki je vodil ilegalno slovensko solo in je predvsem zaradi tega prišel na zatožno klop; stalno preganjanega in nepopolnopravne idealista Romana Pahorja; najstarejšega med obtoženci, školskega ravnatelja Andreja Čoka, ki je umrl v zaporu in mu je sotrpin Roman Pahor tam zatisnil oči; vedno dovtipnega Slavojta Slavika, ki je končal svoje dni v nacističnem taborišču Dachau; in Janka Vuka, ki je bil kmalu po vrnitvi iz ječe ubit v svojem stanovanju skupaj z ženo, sestro Pinka Tomažiča, od še neznanih zločincev. Par dni pred svojo tragično smrtjo je bil obiskal in mi med pogovorom pokazal listek sedaj tudi že pokojnega župnika Virgila Ščka. Na listku je bilo, očividno na Vukovo ustrezno vprašanje, pisano, da bi on (Šček) na njegovem mestu šel vsakekar v partizane.

S temi in z nekaterimi drugimi iz te skupine sem bil — kakor receno — v tesnih stikih, seveda le v zvezi z delovanjem na kulturnem polju — na kakšno politično udeleževanje ni bilo niti pomisliti! — posebno med mladino na tukajšnjih tleh, kolikor je to bilo sploh mogoče v tedanjih razmerah sprčo prepovedi slovenskega časopisja in tiska sploh in sprčo brezposelnosti prizadevanj, da bi prišlo v teh vprašanih od katerega uspešnega dialoga, ker so vsi taki poskusi naleteli na gluha ušesa pri tedanji oblastni.

A tudi na tem polju je bil moj delokrog omejen le na vzdrževanje stikov s kulturniki onstran meje in od primera do primera s tamkajšnjimi oblastmi, kolikor je šlo za kulturno izživljanje naše manjšine v tedanji Italiji.

Ko se je ob priliki obiska tedanjega italijanskega ministra za zunanje zadeve Ciana v Beogradu zvedelo, da je bil v razgovoru med njim in ministrom Stojadinovićem govor tudi o nekih koncijah naši manjšini na društvenem in jezikovnem polju in da je upati, da bo zopet dovoljena uporaba slovenskega jezika vsaj v cerkvi, sem tako, sporazumno s svojimi prijatelji, odpoval v Beograd in prošil za sprejem pri Stojadinoviću, da bi zvedel kaj več in kaj bolj konkretno o tem vprašanju. Pričakujoč ta sprejem, sem kakih 10 ali 12 dni brul pete po beograjski kaldrmi, a sprejema me duha ne sluha! Končno sem naprosil Stojadinovičevega tajnika — Istrana, ki so mu bila naša vprašanja pri srcu — naj vendar predači svojemu šefu moje neestrno in nujnost, da me končno sprejme. Ko ga je tajnik obvestil, da že toliko časa zastoji čakam na sprejem, da mi izvedel kaj konkretnega o njegovem razgovoru s Ciano in v zvezi z našo manjšino, se je Stojadinović namrdnil in mi zabrusil: »Ko ga je zvalo?«

Nekoliko pred napadom Hitlerjeve Nemčije na Francijo sem zopet odpoval v Beograd na podobno misijo in sem imel prvič priložnost govoriti v Beogradu in v Zagrebu o vprašanih nase manjšine tudi z odgovornimi hrvaškimi državniki, ki so bili tedaj v vladi. Ugotoviti pa sem moral, da so imeli nekateri med njimi malo smisla za naša vprašanja. Ko je bil govor o naši manjšini v Italiji, so omenjali samo Istro in še to so bore malo poznali. Očividno so nekaterim že tedaj rojile vse drugačne misli po glavi! Dosegel sem le, da so dali na razpolago nekaj knjig, ki so seveda po večini obravnavale le vprašanja Hrvatske seljačke stranke.

Ob povratku v Trst sem se ustavil še v Ljubljani in se ob tej priložnosti zglasil še pri nekem slovenskem ministru, katerega stranka je bila tedaj zastopana v vladi, da bi tudi njemu predložil obupno stanje naše manjšine.

Ko sem v predsobi (sprejemanj) med bivanjem v Ljubljani v svojem stanovanju na posebni tiskovini navajal predmet svojega obiska, sem ugotovil, da so tiskovine tiskane, kljub vneti nasprotni casopisni polemiki, v cirilici, in minister je vsled velike zaposlenosti lahko posvetil razgovoru z menoj le par minut...

«PRITISK NA JUGOSLOVANSKO VLADO»

Vključu temu sem bil postavljen, kot eden izmed eksponentov liberalne nacionalistične skupine Julijske krajine, na zatožno klop, češ da sem »posesti potnega lista, pogostoma potoval v inozemstvo, tam imel stike z vidnejšimi predstavniki emigrantov iz Julijske krajine in z njimi razpravljati o stališču, ki naj bi ga zavezala slovenska manjšina v primeru mednarodnih komplikacij ter da sem ob gornjih priložnostih izvajal pritisk na jugoslovansko vlado, naj bi sprožila vprašanje te manjšine na ravni mednarodne politike, preden bi dogovori med velikimi državami lahko kompromitirali njeno upanje na osvoboditev izpod italijanskega jarma.«

Fašistični tribunal me je smatral, sicer le »moralno in potemtakem kazensko« odgovornega tudi za vsa teška kazniva dejanja, katerih so bili obtoženci ostali obtoženci iz moje skupine, a me je vendar moral »sled nezadostnih dokazov« oprostiti obtožbe skrivke »pri kaznivih dejanjih spionaze v prid tujim državam ter skrivke pri dejanjih pustošenja, ropanja in pokola na državnem ozemlju« in me je torej v bistvu samo zaradi mojega, zgoraj omenjenega »pritiska na jugoslovansko vlado« obsodil na 16 let ječe.

Seveda so tedanji policijski organi poskrbeli, da so se me pozneje, med nacistično okupacijo Trsta, lotili še Nemci. Toda o tem sem že pisal v Primorskem dnevniku in ne smatram, da bi se pri tem zadrževal ob tako slovenski priliki, kakor je 30-letnica Tržaškega procesa, ki predstavlja zgodovinski premik v življenju naše manjšine.

RAZGOVOR Z DVEMA SLOVENSKIMA DUHOVNIKOMA

Slovinci v Benečiji nismo državljani druge ali tretje stopnje

Iz zadnje številke novogoriške revije »Srečanja« povzemamo intervju, ki sta ga reviji dala dva slovenska duhovnika iz Beneške Slovenije in sicer Emil Cencic, duhovnik iz Zgornjega Tribila in Mario Lavrenčič, duhovnik iz Stoblanca ter urednik slovenskega lista »Doms«.

Kar je slovensko, je še vedno protidržavno

Kako so ljudje, po vašem mnenju, ohranili narodno zavest in voljo do boja za doseg naravnih narodnostnih pravic? Je to storil nikdar ukročen človekov nagon, novi odnosi med narodi v svobodnem svetu ali pa morda vera?

Ne moremo reči, da lahko v Beneški Sloveniji govorimo o kakšni narodni zavesti, usaj v klasičnem smislu. Odkar so bili ti kraji priključeni Italiji, so naši ljudje ostali odrezani od drugih Slovencev in niso imeli nobenih stikov ne s tržaškimi ne s goriskimi brati in tudi ne s sonarodnjaki z onstran meje. Ne pretrgana in neutrudljiva italijanska propaganda je vcepila — posebno pod fašizmom — v srca in pamet našim ljudem, da je vse, kar je slovensko, protidržavno, ilegalno, da je izdaja Italije itn. Kar so naši ljudje ohranili, je le slovenski jezik, slovenske navade (kar pa se ni nardna zavest), to pa iz treh razlogov:

- a) osamljenost zaradi slabe povezanosti in stika s sosedo Furlanijo in v svetovni sploh,
- b) zdrava in enotna družina, ki je živel ves čas na svoji zemlji in jo obdelovala do zanje krpe,
- c) slovensko bogoslužje po naših farah. Beneški duhovniki so ohranili slovenski jezik v liturgiji, posebno v verouku in pridigah, delili pa so tudi ljudem slovenske knjige in kole darje Mohorjeve družbe.

Na žalost ti načini danes izgledajo. Po zadnji svetovni vojni je vse več sodobnejših cest po naših vaseh, imamo električno razsvetljavo in v domove naših družin so vstopili radijski in televizijski aparati; z njimi pa tudi listi in revije, vse to seveda v italijanski. Naših ljudi je vedno več razkropljenih po svetu, po drugi strani pa je tudi videnska škofija začela s premeščanjem slovenskih duhovnikov v Furlanijo, furlanskih pa po naši Benečiji. To praksi s pridom nadaljuje. Kamor pride furlanski duhovnik, odpade slovensko bogoslužje in s tem slovenske molitve in pesmi.

V razvitem svetu se bogastvo celo razmetava, drugod pa je celo otrokom strogo omejen kosček kruha. Na sliki deklica iz palestinskega taborišča, ki se ji iz oči bere, da se še ni dosita najedla.

Nenavadna pestrost

(Nadaljevanje na 5. strani)

vodstvom dirigenta Sama Hubada predstavil s Simfonietto Uroša Kreka, s koncertom za violino in orkester Felix Mendelssohn-Bartholdija s solistom Dejanom Bravničarjem in za konec z znano V. simfonijo Petra Iljiča Čajkovskega. Odveč bi bilo na tem mestu poudarjati Hubadovo dirigentske vrline, ki so dobro poznane doma in v tujini, prav tako vrline homogenega orkestra, ki je zmogel izvesti najtežje naloge. Prav tako je violinist Dejan Bravničar dokazal mojstrstvo v obvladavanju instrumenta kar je zlasti prišlo do veljavne v prekipeljavici melodični prvega in v violinskih briljantni zadnjega dela, za kar je žel veliko odobravanja.

S V. simfonijo Čajkovskega je orkester RTV Ljubljana zaključil svoj splošni koncert in vnesel v začetke nove koncertne sezone v Mariboru nadvse radostno razpoloženje.

V razstavem salonu Rotovž je bila svečano odprta razstava del slikarja Remigija Bratožja, ki je v likovnem svetu sam zlasti kot popularni karikaturni Migi. Svečano obeležje otvoritvi sta zlasti doprinesli umetnikovi obtožniki, saj je bila razstava prirejena ob 30-letnici njegove prve samostojne razstave in ob 25-letnici sodelovanja kot karikaturnist pri mariborskem časopisu Večer. Ob svo-

Kakšen je bil začetek novega obdobja? Kdo je razpihal tleče ogelje? Kakšen je bil začetni program?

V sodobnem času se veliko razpravlja o odgovornosti kristjana v spopadu s problemi, kot so človeška solidarnost v uspešnem boju proti lakoti, revščini, nerazvitosti, nevednosti, rasni diskriminaciji, trpljenje in vojna. Duhovnik pa ne more prezreti tega, njegova dejavnost se ne more skriti na zgolj evangeljsko dejavnost.

Naša Benečija se je znašla vse od priključitve k Italiji v dveh smrtnih nevarnostih, v fizičnem ugašanju in v narodnem uničenju — zlasti v zadnjem času. V fizičnem ugašanju zaradi emigracije, v narodnem uničenju pa zaradi odrekanja zakonitih pravic, to so šole, tradicije in slovenska nra.

Mi se žrtvuemo, kakor so se žrtvovali v preteklosti duhovni sobratje, da bi naše ljudstvo fizično in narodno preživel. To je bil, je in bo naš program.

Ste takoj našli pri raznih sodelavcih pomoč in sodelovanje pri zamišljenem programu?

Predvsem smo izključili vsakršno nagibanje na desno ali levo, k rdeči ali beli barvi ali k čemursibodi. Smo in hočemo ostati Slovenci, pripadniki našega naroda, iz katerega izhajamo in za katerega živimo.

Edina pot je pot zvestobe našemu ljudstvu, pot žrtvovanja pri rešitvi številnih problemov, ki tarejo naše ljudstvo. Nikdar nismo nameravali imeti monopol nad temi rečmi. Z veseljem sodelujemo z vsakomer, ki mu je vse to pri srcu, in smo mu hvalileni vsakomer, ki z nami sodeluje. Radi pomudimo in sprejemamo roko. Vsek misli po svoje in ima svoje politično naziranje, toda ko gre za priznanje naravnih pravic našega ljudstva, ne more prevladovati osebnostna misel ne politična barva, kajti edina vodilna misel in edina barva je in mora biti enotnost, sodelovanje, združevanje vseh sil za doseg navedenih ciljev.

Prosimo, povejte nam, kdo so vaši sodelavci?

Pravzaprav ni bilo nobenih sodelavcev, zdajšnji pa so si verjetno že na samem začetku začrtali lastni program. V težnji, da združimo silo, smo vzpostavili ploden dialog (pojem, ki je zelo v modi) in našli skupni jezik.

Veliko naše mladine je po zavodih, kjer so Slovenci zastopani

In kjer se slovenski jezik zaničuje? Je za vaju važnejše, da utrdite to, kar še obstaja (jezik, navade, slovensko bogoslužje), in šele nato vzgojo mladine v slovenskem duhu?

Za naju je pomembno, da ohranimo in utrdimo, kar še obstaja. Na mladino pa je težko vplivati, ker je večina mladih ljudi daleč od družin in od far, veliko je je raztresene po italijanskih zavodih v Špietu in Čedadu, kjer so kot Slovenci zastopani in kjer se slovenski jezik zaničuje. Slovenska mladina je prisiljena zatajiti svoj naravni obraz, mora si nadeti masko in lažno obličje, ki ponižuje osebnost mladega človeka.

Potrebno so šole v materinem jeziku. Teh še ni. Šte zategadelj klaj pomislili na inštitut Slomskihvih ne- deljskih šol?

Ne strinjamo se s tako rešitvijo. Ne moremo naprej s stari strahom in tabuji, četudi bi bilo tako poučevanje koristno. Smo za to, da zahtevamo od države ustanovitve slovenskih šol, smo za to, da želja pripraviti tečajne slovenske in to naj se odvija v šolskih dora- nih pod pokroviteljstvom školskega skrbništva, z lastno podpora.

Za kakšno nameno šole tudi ne bi pridobili mladine. Vedno ji namreč kdo dopoveduje, da je tak način šolanja nezaželen, ali celo proti- ušaven. Mnenje nekaterih krogov in posameznih nestrukturiziranih ne spreminjemo, odkar pomnimo: slovenska narodna zavest, slovenske šole, časopisi in vse, kar je obeleženo s slovenstvom, pelje k nezvestosti italijanski ustavi in k prevarništvu (priključitve Beneške Slovenije k Jugoslaviji).

Nekateri slovenski duhovniki so se vadi. Naj Nekdo sudi njihovo odločitev in njihovo vest!

Ali je vloga slovenskih duhovnikov v Benečiji še vedno tako pomembna, kot je bila nekoč? Ali je dovolj duhovnikov za takšno dejavnost?

Nemajhna sreča je, da so duhovniki izobraženi, kajti nič ni kvarnejša za ohranitev narodne zavesti kot pomanjkanje pouka v materinem jeziku in pa revščina, ki pretrdjuje v naši Benečiji. To imamo slovenski duhovniki v teh krajih vedno pred seboj. Na žalost nas ni veliko in vsi niso zavedni Slovinci, nekateri so se vadi. Naj Nekdo sudi njihovo odločitev in njihovo vest!

Kdo vam pri tem apostolstvu nudi največ pomoči?

Nihče, sami smo z našo vestjo in s prepričanjem. Malo nas je, ograženi smo od vseposod vendar gremo trdnostno po naši poti, ker smo prepričani, da so velike zgodovinske spremembe, nasilne ali mirne, plemenite ali tragične revolucije nastajale najprej v ideji, in se šele nato uresničile v dejanju. So ideje, ki spreminjajo svet in človeka.

Domovina bi lahko več pomagala. Ali bi vam domovina lahko več pomagala? Kakšen je odnos beneških Slovencev do domovine nasplo?

Domovina bi lahko več pomagala. Vsi smo namreč sinovi iste slovenske Matere, čeprav različni po političnih nazorih. Vsi si želimo ohranitev in napredje slovenskega naroda. Zato pričačujemo, da bo domovina — brez najkrajše diskriminacije — razprla roke in odprla srce slehernemu slovenskemu sinu zunaj maternih meja, posebno pa nam, ki v naših beneških dolinah bijemo smrtni boj za naš etnični obstoj. Kar zadeva odnos Benečincev do domovine, pa je ta hladen. Naši ljudje poznajo domovino pre-

malo, pa tudi Slovenci iz domovine prihajajo bolj malo k nam na obisk. Ni bratskega spoznavanja ne globljih stikov. Tudi posledice zadnje svetovne vojne so zarezale globoke rane. Revolucija je našla naše ljudi ne pripravljenosti in nepoučenosti. Akcije in posejbi, ki so bili drugi ute- meljeni, so bili pri nas velikokrat nespretno izvedeni. Nezrelost je povzročila nič koliko tragedij, ki so bile včasih težko razumljive. Upamo, da bo z novimi generacijami spomin na to zbledel.

Duh koncila ni prodir v videmsko škofijo

Kako pa duh koncila v videmski škofiji? Ali bi lahko slovenski duhovniki iz domovine zasedli slovenske vasi v Benečiji?

Duh koncila je, na žalost, slabo prodir v našo videmsko škofijo, predvsem pa je pri odnosih do manjšine premalo navzoč. V Benečiji je predvsem zakoreninjen duh fašizma in prežeti s tem duhom nam dopovedujejo, da bi bilo priseljevanje slovenskih duhovnikov k nam zelo škodljivo. Očitano nam celo, da prodajamo Benečijo Jugoslaviji, da smo »etnisti« in komunisti, ker gojimo po naših cerkvah slovensko bogoslužje...

Najbolj boleča stran je emigracije. Ali sploh niso možne druge rešitve kot odhajanje v tujino?

Če pomislimo, da je dežela Furlanija — Julijska krajina nastala zaradi slovenske manjšine, sledi, da bi se morala ta — zaradi socialnih, ne ekonomskih in etničnih vzrokov — lotiti reševanja problemov, ki tarejo naše ljudstvo. Od konca druge svetovne vojne dalje se borimo za graditve tovarn, ker nečemo, da bi naši ljudje romali po Italiji ali odhajali v tujino. Imamo pravico do življenja pri svojih ognjiščih, na svoji zemlji, a to bo mogoče le tedaj, ko bodo enkrat za vselej politični predstavniki in državna oblast spoznali, da naše ljudstvo ni samo »carne da cannone« v vojnah, da nismo državljani druge ali tretje stopnje!

HOROSKOP

Veljaven od 12. do 18. decembra 1971

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Skozi vse teden vas bo mučila nekakšna nervoza. To je popolnoma razumljivo, ker se boste zavzeli splošne nerove. Pri tem pazite na poslovne zadeve, da se vam ne zatakne. Neka oseba vas začneja močnejše privlačevati. Z zdravjem kar dobro.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V začetku tedna boste kar navdušeni nad tem, kako se bo vse lepo razpletalo na delu ali v službi. Proti koncu tedna pa boste bolj utrujeni. In tudi duševno ne boste kdove kako razpoloženi. Pomislite včasih tudi na svoje fizično stanje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Napičilo se vam bo veliko dela, da vsemu ne boste kos. Kljub vsemu boste z razmerami zadovoljni, ker se vam obetajo vsestranski uspehi. Kar se tiče ljubezni in čustvenih odnosov nasploh, boste doživeli majhno razočaranje. Kar zadeva zdravje, očitno.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Večjih dogodkov ne bo, kljub temu bo teden zelo razgiban. To pa bo zahtevalo večje napore. Naj vam neka trenutna zaljubljenost ne potegne predel, kolikor ne mislite, da bi bilo pametno resneje se vezati. Prehladili se boste.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V poslovnih stvareh in v odnosih s sodelavci boste imeli jasne poglede. To vam bo pomagalo, da si utrdite položaj ali da se smotno uveljavite. Tudi v ljubezni boste doživeli nekaj prijetnega, vendar ne zapuščajte starih prijateljev. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Teden bo zelo razgiban, poln navdušenja in slabih trenutkov. Dela bo na pretek, rezultati pa bodo bolj slabi. Naj vas to ne spravljaja v slabo voljo. Nesporazum v družini ne bo tako hud, da bi ga ne mogli izgladiti. Zdravje o.k.

TEHNIKA (od 23. 9. do 23. 10.) Nervoza, ki je značilna za predpraznično dni, vam bo šla na živce in vas spravila v nevarnost, da napravite kako večjo napako. Bodite torej previdni. Tudi v ljubezni boste doživeli nekaj prijetnega, vendar ne zapuščajte starih prijateljev. Zdravje o.k.

SKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) V nevarnosti ste, da vam spodleti neki vaš dobro pripravljeno načrt, kar bi vas spravilo v nepredvidene težave. Zato zavijte roke vase po prav. Tudi v ljubezni bo slo vse kot si želite, pa čeprav so vam napovedovali polom. Malo nerove.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Spremeniti boste morali nekaj v svojem programu in tu in tam boste morali improvizirati. Vse pa se bo razmeroma dobro izteklo. Prijetne momente boste doživeli v neki novi družbi. Kar se zdravlja tiče, bodite brez skrbi.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Velike priložnosti boste imeli, da se poslovno ali na delu uveljavite. Vprašanje je, če boste te priložnosti znali izkoristiti. Tudi v ljubezni se vam obeta zelo lep in prijeten doživljanj, ki bi se znal spremeniti v kaj trajnejšega. Prehlad na vidiku.

VOĐNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Teden večjih dogodkov in vendar prijeten. Pozitivna bo končna ocena, ko boste delali obracun na uspehi in neuspehi. Zavedajte se, da se vse želje ne uresničijo. To velja tudi za vaše želje glede novega poznavstva. Pazite na je- tra.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Izredna priložnost vam bo usla in to se vam bo hudo mdekevalo v prihodnjih dneh in tednih. Drugič bodite bolj prijavljeni in, kar se dela tiče, zavzeti. Tolažbe nad neuspehom ne iščite drugod, ker jo boste našli le med svojci. Ner- voza.

piavljena z letaki, majhnimi napisi in drugimi lističi. Zabeležiti tudi tiskati Kmetijski glas, glasilo Združenje kmečke obrambe, za katerega so zbirali prispevke v slovenskem domačem narečju, in hrvaščini in v italijanskem jeziku. Z množičnim propagandnim pojavom so bile fašistične oblasti v alarmnem stanju. Mrzlično in brezglavo so iskale ilegalne subverzivne elemente, toda brezuspešno. Dobro pripravljene akcije so bile izpeljane do kraja, kar je dokazalo ljudstvo, da je še vedno živa komunistična organizacija. (28)

Iz edine izšle številke Kmetijskega glasa in drugih ohranjenih prispevkov zanj razberemo borbene besede in pozive na upor. Pisali so jih preprosti ljudje, z odločno voljo prežeti za brezkompromisno boj zoper fašistično zatiranje:

«Kmetje, vstanimo! Naš položaj postaja vedno bolj krutičen in neznosen. Naraščajoči davki so brezkončni, cene naših skromnih in revnih pridelkov propadajo, tako da smo na dnevnem propadanju vsi revni in mali posestniki.

Zarube in zaplembe so na dnevnem redu. Ta razbojniški imperialistični zakon ne dobi konca za razlašanje naših kmetov. Za 50 do 100 lir zaplenijo in prodajo krave, voje, konje, kar jim pride pod roke, čeprav to stane 1000 lir, zato da nas čimprej oderejo, za 700 do 800 lir pa kar cela posestva.

Fašistična vlada ni zmožna povisati cene naših pridelkov, ker bi morala povisati delavске plače, ki so skromne; vzdrževanje policije, milice, vojaštva, oboroževanje raznih ovaduhov, postopacev, zahteva mnogo sredstev, katera jih moramo plačevati mi, revni kmetje in delavci...»

Dalje, v nekem drugem članku, pravem pozivu na upor, je pisalo: «Organizacija »Udruženje kmetске obrambe« vabi vse zatirane in tlačane, izmognene in propadale, da se udeležijo borbe proti fašističnemu tiranstvu. Do zmage, kmetje! Vstanimo, da dvignemo glave! Sili smo fašizma in zločinov, ki nam jih dela fašizem.

(28) Ustna pripoved Ivanciča Alberta in citirani vir Caha Ivana. (Nadaljevanje sledi)

SPORT ŠPORT ŠPORT

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 12. DECEMBRA 1971

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

10.00 v Trstu, Ul. Flavija

Libertas — Breg

14.30 v Standeržu

Juventina — Zaria

14.30 v Križu

Vesna — CRDA

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Padričah

Primorac — ACEGAT

10.00 na Proseku

Olimpija — COOP

14.30 na Proseku

Primorje — Union

12.30 na Proseku

Primorje — Fortitudo

12.15 v Trstu, Sv. Sergij

Giarizole — Gaja

12.30 v Nabrežini

Aurisa — Breg

10.00 v Tržiču

Pro Montecarlo — Mladost

ODBOJKA

ZENSKA B LIGA

10.30 v Trstu, stadion «1. maj»

Bor — Soko

15.00 v Miljah

OMA — Breg

10.00 v Mestrah

Dopolavoro Mestre — Kras

10.30 v Trstu, stadion «1. maj»

UGSS A — Bor A

10.00 v Banah

Sloga B — Sloga A

15.00 v Trstu, stadion «1. maj»

UGSS B — Bor B

9.30 v Sv. Petru ob Soči

Corridoni A — Mladost

10.30 v Sv. Petru ob Soči

Corridoni C — Sovodnje

NAMIZNI TENIS

MOŠKA B LIGA

10.00 v Nabrežini

Sokol — TI Bocen

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

15.30 v Trstu, Ul. della Valle

Bor — Treviso

9.30 v Tržiču

POM — Bor

18.30 v Trstu, Ul. della Valle

Bor — Italsider

11.00 na Opčinah, Prosvetni dom

Polet — Catia Bloch

JUTRI

PONEDELJEK, 13. DEC. 1971

ODBOJKA

MLADINKE

19.30 v Trstu, stadion «1. maj»

Breg A — Sokol

OBVESTILO

SPDT obvešča tečajnike 3. raz-

redne smučarske šole in tekmo-

valne mladince, da bo naslednji

teden na PLASTICNEM SMU-

ČISCU v Nabrežini, 14. decem-

bra od 14.30 do 16.30. Zbirališče

tečajnikov v Nabrežini pri avto-

matski postaji, najkasneje ob 14.

uri.

DRUGE ŠPORTNE VESTI

NA 8. STRANI

SMUČANJE

KRITERIJ PRVEGA SNEGA

Francozinje v Val d'Iseru le osvojile zlato medaljo

Zmagala je Rouvierova pred Avstrijko Pröllovo

VAL D'ISERE, 11. — 22-letna Francozinja Jacqueline Rouvier je danes dosegla svoj prvi večji mednarodni uspeh, ko je zmagala v ženskem smuku, veljavnem za 17. veliko nagrado prvega snega v Val d'Iseru. Tekmovanje je veljalo za svetovni pokal. Rouvierova si je priborila zmago zlasti z odlično vožnjo na drugem delu proge, ko je prehitela Avstrijko Pröllovo, lanske zmagovalko v tekmovalni za svetovni pokal. Ker je Franciji

desetimi je tudi ena Američanka. Proga današnjega smuka je merila 2150 m, imela je 555 m višinske razlike in 29 vrat. Tekmovanje se je odvijalo pri 5 stopinjah pod ničlo. Čeprav je bila proga dokaj zahtevna, se ni poškodovala nobena tekmovalka.

Lestvica smuka:

1. Jacqueline Rouvier (Fr.) 1'26"89
2. Annemarie Pröll (Av.) 1'27"26
3. Francoise Macchi (Fr.) 1'28"17
4. Wiltrud Drexel (Av.) 1'28"25
5. Marie Therese Nadig (Švi.) 1'28"31
6. Marianne Christiansen (Norv.) 1'28"56

7. Isabelle Mir (Fr.) 1'28"79
8. Bernie Rauter (Av.) 1'28"86
9. Brigitte Totschnig (Av.) 1'28"92
10. Marilyn Cochran (ZDA) 1'29"06
11. Karen Budge (ZDA) 1'29"07
12. Judy Crawford (Kan.) 1'29"50
13. Susan Corrock (ZDA) in Annie Famose (Fr.) 1'29"72
14. Marianne Hefti (Švi.) 1'29"78

Lestvica posameznice za svetovni pokal:

1. Annemarie Pröll (Av.) 45 točk
2. Jacqueline Rouvier (Fr.) 40
3. Francoise Macchi (Fr.) 35
4. Isabelle Mir (Fr.) 15
5. Marie Therese Nadig (Švi.) 14
6. Wiltrud Drexel (Av.) 8

Ekipna lestvica za svetovni pokal

1. Francija 128
2. Avstrija 101
3. Švica 81
4. Norveška 31
5. Zahodna Nemčija 19
6. Poljska 11
7. Kanada 5
8. Združene države Amerike 4

pripadalo tudi tretje mesto (in sedmo) lahko rečemo, da je predstavljalo to tekmovalje za francoske barve kar lep uspeh, ki je prišel po zadnjih neuspehih te reprezentance še bolj do izraza. Francozinjam so se uspešno upirale le Avstrijke, med ostalimi pa se je v »dvogovoru« obeh reprezentanz vmešala le Švicarka Nadig, veliko presenečenje pa je pripadalo tudi Norvežanki Christiansenovi, ki je povsem nepričakovano zasedla odlično šesto mesto. Med prvimi

Peter Starc sodi med najboljšje borove košarkarje

Po dosedanjih mladinskih odboj-karskih prvenstvih na našem področju že lahko izrečemo prve sodbe o teh tekmovaljih, ki se na Tržaškem odvijajo v treh skupinah: dveh ženskih in eni moški. Oglejmo si posamezne skupine:

MLADINCI

ENAOLI	3	3	0	9:1	6
ARC Linea	3	3	0	9:1	6
Kras	4	2	2	7:8	4
CRDA	4	1	3	5:11	2
Bor	4	0	4	3:12	0

Pri mladincih, ki so končali prvi del tekmovalja, vodita ENAOLI in ARC-Linea z enakim številom točk. Ta dva zastopnika bi se bila morala srečati že 1. decembra, toda tekma je bila preložena. Neposredni spopad teh dveh ekip pa bo gotovo odločil o končnem zmagovalcu. Kras iz Zgonika je na četrtem mestu z dvema zmagama in s prav tolikimi porazi. Predzadnji je CRDA, Bor pa zadnji brez točk.

AKCIJA ŠPORTNEGA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Športnik leta 1971

1. _____ panoga _____
 2. _____ panoga _____
 3. _____ panoga _____
- Ime in priimek pošiljatelja _____
- Točen naslov pošiljatelja _____

Zgornji kupon je treba izpolniti tako, da se na ustrežajoča mesta vpiše eno, dve ali tri imena slovenskih zamejskih športnikov, ki zaslužijo po svojih dosežkih v letu 1971, da se uvrste na ta mesta. Med udeleženci ankete, ki bodo točno navedli svoje ime in naslov, bomo izbrali lepo nagrado.

Izpolnjen anketni odrezek je treba poslati na naslov: Primorski dnevnik — 34137 Trst, Ulica Montecchi 6 (s pripisom na zalepki: ŠPORTNIK LETA).

Vsak udeleženec ankete lahko seveda pošlje tudi po več odrezkov,

kateri je mogoče izročiti tudi osebnostno v naši tržaški ali gorški redakciji.

V poštev za sestavo ankete in izrečanje darila bodo prišli le tisti odrezki, ki bodo prispeli v redakcijo do četrtega, 23. t.m. do 18. ure.

DVIGANJE UTEŽI

Sovjet Vasilij Aleksejev je postavil svojevrsten rekord: v slabih dveh letih je postavil kar 47 svetovnih rekordov v dvigavanju uteži, med katerimi je tudi 16 olimpijskih.

proč nemška postojanka...

Brigada je marširala vso noč, s hriba na hrib. Primožev vod je bil sedaj za zaščitnico. Kljub temu so morali proti jutru omagajočim pomagati nositi ranjence. Težko ranjen se je gugal na nosilih boksal Baloh. Prerazdelali so ga Nemci, ko je spet metel nanje plastične mine. Tudi Vojko in Boris sta vzdihovala pod njegovo težo, ko so se vzpenjali po vijugasti poti na Gabrsko goro. Toda niso se ustavili. Šli so naprej v sivi jutranji mrak. Z dnem so prišli na bleško vojaško cesto. Karel je bil nemalo presenečen, ko so obveščevalci povedali, da je samo nekaj minut za njimi prečkala njihovo pot nemška policijska kolona — sto petdeset mož — in da so samo za las ušli boju v središču.

Vojko in Primož sta ostala v zasedi med kopastim Ble gošem in Mladim vrhom. Z ranjenca pa so šli naprej po vojaški cesti v bolnico Franjo. Z njimi se je odzibal tudi Pajk. Toliko se je zavedel, da se je poslovi od fantov. Vojko in Primož sta se dotaknila njegovih mrzlih rok. Kdo ve kaj bo z njim in kaj z njimi? Spali niso bili vso noč in tudi sedaj zavoljo nemške kolone, ki se je motala neke pod njimi, niso smeli dremati. Iz kopastih oblakov, lebečih nad pokrajino, težkih, kot da se bodo vsak hip razgrajali, je skozi razpoko posijalo sonce. V bukovem gozdu se je zaiskrilo listje v prosnjem rumenu. Hribi v daljavi pa so bili vijoličasti. Vojko in Primož sta gledala proti jugu, tja, kjer je bila izginila Ana. Nič se nista izvedela o njeni usodi. Hudo jima je bilo za vsemi, ki so jih izgubili v zadnjem mesecu. Oba sta vedela, da ni življenja brez žrtve. Vsak dan, vsako uro, vsak trenutek mora biti pripravljen, da izgubi vse najdražje, morda tudi svoje življenje. Le časti in upanja ne sme izgubiti, če hoče, da ti bo življenje mogoče. Toda kaj so hoteli? Ži veta je treba dalje in se boriti za vsak korak posebej. Ob tem spoznanju je njuna volja rasla. Drug drugega sta hrabrila. Pomagala sta tudi četi, da se je spet kalila. Ležali so v zaklonih in naslonjeni na orožje čakali, kda-

Bodo spremembe v vodstvu Brega omogočile danes tej enajsterici boljše igranje, kot jo je pokazala pred tednom dni proti CMM?

ODBOJKA

V MLADINSKEM PRVENSTVU NA TRŽAŠKEM

Pri dekletih so slovenske ekipe v obeh skupinah med najboljšimi

Pri fantih se je doslej Kras bolje odrezal od Bora

MLADINKE

SKUPINA A

	3	3	0	6:0	6
Bor A	3	3	0	6:0	6
OMA	3	2	1	5:3	4
UGSS A	3	2	1	4:3	4
Julia	3	1	2	3:4	2
Breg B	3	1	2	2:4	2
Inter	3	0	3	0:6	0

Mladinke Bora A so trdno v vodstvu v tej skupini (še vedno brez izgubljenega niza). Preseneča pa zmaga UGSS A nad favoritnjami za končno zmago, odbojkaricami OMA, ki so trenutno na drugem mestu, njihove zadnje nasprotnice pa na tretjem. Julia in Breg B imata po dve točki. Inter pa je še vedno brez zmage in tako na zadnjem mestu v tej skupini.

SKUPINA B

	3	3	0	6:0	6
Breg A	3	3	0	6:0	6
Sloga A	3	2	1	4:2	4
Sloga B	3	2	1	4:2	4
Sokol	2	1	2	2:2	2
UGSS B	2	0	2	0:4	0
Bor B	2	0	2	0:4	0

Mladice odbojkarice Brega A tudi premočno vodijo v tej skupini. V treh dosedanjih nastopih so izbojevale prav toliko čistih in neoprednih zmag. Sloga A in Sloga B si za sedaj delita drugo in tretje mesto. Eden izmed favoritov za končno zmago v tej skupini, Sokol iz Nabrežine, pa je po dveh nestopih z eno zmago in enim porazom trenutno na četrtem mestu. Praznih rok in na dva razpredelnice tičita UGSS B in Bor B.

Pri mladincih je prvi del tekmovalja še mimo in prve povratne tekme bodo na sporedu v sredo, 15. t.m.

Mladinke skupine A bodo danes odigrale dve tekmi. V prvi se bosta srečali OMA in Inter. Po vsej verjetnosti OMA ne bo imela težkega dela z nasprotnicami, saj je Inter najslabša šestanka v tej skupini in je na zadnjem mestu lestvice. Tudi Bor A ne bi smel prekiniti svoje zmagovite poti v srečanju z igralkami združenih šolskih športnih krožkov (UGSS A), pa čeprav so te odbojkarice pripravile pravi podvig z nepričakovano zmago nad OMA.

V skupini B pa bo nedvomno zanimiv spopad med Slogo A in Slogo B (to je med bivšima Primorcem in Gajo), ki sta v dosedanjih treh nastopih dvakrat zmagali in enkrat ostali praznih rok. Tekma bo slej ko prej izredno izenačena in je težko dati že naprej katerekolik napoved, ker imata obe še

MED TRŽAŠKIMI SLOVENCMI

SMUČANJE V RAZMAHU

Tečajev SPDT pri Sv. Antonu se udeležuje 115 mladincev

Smučarski tečaj SPDT v Trbižu tudi letos uspevajo zelo dobro. Prijavilo se je namreč 115 tečajnikov, med katerimi pa jih je le dvajset odstotkov starejših od 10 let. Mnogi tečajniki so že lani obiskovali pouk smučanja, 30 pa je letos novincev in sicer so vsi stari od 5 do 7 let. Te številke jasno kažejo, da mora SPDT premagovati trenutno res izredno organizacijske napore, da spravi vso to mladež na sneg, toda to je izredno premišljeno vlaganje v bodočnost društva, saj bo iz množice mladih smučarjev čez nekaj let prav gotovo prišla vrsta odličnih tekmovalcev, če pa to ne, pa vsaj novih ljubiteljev zimskih narave, kar je pravzaprav eden osnovnih namenov teh tečajev.

G. F.

TENIS

Na mednarodnem teniškem turnirju v Parizu je Romun Nastase premagal Jugoslavana Franulovića s 3:6, 6:1, 6:2.

Italija je v Anconi premagala teniško reprezentanco ČSSR z 2:1 in si je tako zagotovila napredovanje v finale teniškega tekmovanja za pokal švedskega kralja. V finalu se bo srečala s Španijo.

NOGOMET DANES

ALIGA

9. kolo

- BOLOGNA — MILAN
Fulvio Pieroni
FIORENTINA — LANEROSI V.
Francesco Panzino
INTER — CAGLIARI
Gianfranco Menegali
MANTOVA — SAMPDORIA
Pasquale Gialluisi
NAPOLI — ROMA
Luciano Giunti
TORINO — CATANZARO
Umberto Branzoni
VARESE — JUVENTUS
Concetto Lo Bello
H. VERONA — ATALANTA
Riccardo Lattanzi

BLIGA

12. kolo

- AREZZO — NOVARA
Giosuè Stagnoli
BARI — REGGINA
Fernando Lazzaroni
BRESCIA — SORRENTO
Domenico Serafini
CESENA — TERNANA
Ezio Motta
GENOA — FOGGIA
Mario Campanini
LAZIO — CATANIA
Giulio Ciacci

- MODENA — TARANTO
Carlo Cantelli
MONZA — COMO
Paolo Casarin
PALERMO — REGGINA
Mario Bernardis
PERUGIA — LIVORNO
Natale Duriano

Čeprav Krasovi odbojkarji igrajo domače tekme v Trstu in ne v zgonski občini, imajo tudi na stadionu «1. maj» mnogo navijačev

V 2. ODBOJKARSKI ZVEZNI LIGI

Po prvem delu prvenstva Salonit na osmem mestu

Kanal: prvenstvena odbojkarška tekma med Metalcem iz Zagreba in domačim Salonitom. Igrišče v telovadnici. Gledalcev 300. Sodnika: Strajner (Jesenice) in Debevc (Postojna).

Salonit — Metalac 3:0
(15:7, 15:11, 16:14)

Salonit: Tušar, Jerončič, Berdon, Bavdaš, Kolenc, Znidarčič, Bukovec, Perše, Paravan, Blažič, Muravec I., Muravec C.

Kanalci so se solidnim gostom iz Zagreba dobro zoperstavili in so brez dvoma navdušili gledalce, ki so si vroče želeli domače zmage. In res: domači igralci, (ki so po nekaj ekisih v minulih kolih nekatere ljubitelje te igre razočarali)

so se z gladko zmago nekako odložili in so s tem enajstih povratke v staro formo, to je takšno, ki bo obdržala ekipo iz Kanala v tej elitni družbi.

Zmaga proti Metalcu tokrat ni bila vprašanje, tako da so domačini zmagali z najvišjim možnim rezultatom.

Po tem kolu bo v 2. zvezni ligi počitek in igralci bodo zopet prišli na parket spomladaj prihodnjega leta. Upajmo, da bo v nadaljevanju Salonit še izboljšal svoje trenutno osmo mesto na prvenstveni lestvici.

Rajmond Kolenc

Julka Bezjakova je že med veterankami Borove odbojkarške ekipe

Gouldova športnica leta 1971

15-letno avstralsko plavalko Shane Gould so v posebnih mednarodnih anketi za izbor najboljših športnic sveta v letu 1971, katero je organizirala sovjetska poročevalska agencija TASS, uvrstili na prvo mesto.

Pri anketi so sodelovali športni časniki iz 15 držav. Shane Gould je »šestica« svetovnih rekordov na progah 200 m, 400 m in 800 m prosto. Na lestvici je Gouldova zbrala kar 17 točk več kot svetovna rekordarka v skoku v višino, Avstrijka Gusenbauerjeva, ter 33 več kot svetovna rekordarka v metu diska, Sovjetinja Melnikova.

Prvih deset mest te lestvice je takih:

1. Shane Gould (Avstral.) 134
2. Ilona Gusenbauer (Avstri.) 117
3. Faina Melnik (SZ) 101
4. Ljudmila Turisheva (SZ) 76
5. Evonne Goolagong (Avstral.) 71
6. Annemarie Pröll (Avstri.) 54
7. Hildegard Falck (Z. Nem.) 42
8. Marija Gigova (Bolg.) 32
9. Beatrix Schuba (Avstri.) 25
10. Karin Balzer (V. Nem.), Nadežda Čiznova (SZ) in Nina Statkevič (SZ) 24

TONE SVETINA

UKANA

TRETJA KNJIGA

Nobenega upanja ni bilo, da bi ga pretekli brez velikih naporov, če so nanj namerjene nemške strojnice. Zato je komandir Sali razporedil štiri mitralješke trojke, da bi tolke zapetino za mostom.

Uro voda nad reko so se na samotni domačiji ustavili. Vojko in Vojko sta sklenila: če bo za moral kdo umreti, ne bo šel lačen na oni svet. Gospodar jim je s težkim srdom daroval lonce zaseke in dva hleba kruha. Vsak je dobil posebejno zagazdo in kepo zaseke. Siti so bili takoj boljše in pripravljeni tvegati. Gospodar jim je povedal za kano pitvino.

Boris in Vojko sta izbrala še tri plavalce. Ker mozd niso imeli, so ga vzeli s seboj. Pripeljal jih je na prod, kjer je reka na ovinku razširila. Voda je bila deroga in mrzla, vendar so se s kolli. Na sredo ni bilo treba plavati. Mokri so prsi so se privlekli na obalo. Nemalo presenečeni so se v bombami v rokah priplazili na vzpetino. Tam pa ni bilo nobenega več. Dali so znak in četa je veselo vdrila prek mo-

gad, so bili previdni. Med potjo so se spopadli z močno patruljo gorskih lovcev, ki jim je ubila enega izmed nosačev razstreliva. Nemci so jih gonili skozi gozd, da padlega niti pokopati niso mogli. A vseeno so se jim izgubili: po neki grapi so šli več kot kilometer daleč kar po potoku. S tem so zmedli zasledujoče pse.

Naslednjo noč so se vrnili k cesti na isto mesto, kjer se je bila gonja začela, in jo nekajkrat zaminirali. Sicer pa sta dve orjaški eksploziji že naslednji dan pod večer zaznali, da so na cesti dobro opravili.

Ob drugi obletnici krvavega zločina v milanski banki

Pred dvema letoma sta v Kmeč-ki banki na Trgu Fontana v Mila-
nu eksplodirali dve bombi, ki sta
povzročili 15 smrtnih žrtev in ve-
liko ranjenec. Kmalu potem, ko
se je razširila vest o atentatu, so
italijanske desničarske sile zagnale
veliko gonjo proti »rdčim«, čes
da ogrožajo javni red in, kar je
še veliko huje, hočejo zadati hud
udarec dobičku velekapitala.

V dveh letih je »skrivnostno«
izginilo dvanajst ključnih prič, ki
bi lahko popolnoma pojasnile na-
mere desničarskih krogov.

Dogodek na Trgu Fontana je
vsem dobro znan in ni potrebno,
da bi podrobno obnavljali kroniko
gрозdovitega. Vendar, da bi pra-
vilno razumeli pomembnost tega do-
godka, moramo upoštevati politi-
čni položaj, v katerem je atentat
nastal. Milanski bombi sta pre-
sneti italijansko javnost in sta iz-
kazali gnev zaradi hladnokrvne okru-
tnosti, s katero so atentatorji izved-
li svoj načrt. Bombi pa nista pre-
sneti tistega, ki je pozorno sle-
dil dogodkom zadnjih let v Italiji.
Leta 1969 je bilo namreč v Italiji
145 bombnih atentatov, to se pravi
en atentat vsake tri dni. 96 od
teh atentatov je imelo jasen fašisti-
čni pečat, bodisi zaradi objekta,
ki so ga napadli, bodisi zaradi iden-
tifikacije njihovih avtorjev. Ostale
atentate pa so vsaj uradno pripis-
ovali anarhistom.

Ze jeseni 1. 1968 je italijansko de-
lavsko gibanje kazalo prepričljive
znake, da se je dokončno organizira-
lo in da bo naslednje leto povzročilo
velike preglednice velekapitala. Bi-
li so že vidni prvi znaki bodoče
»tope jeseni«. Med delavskimi boji
jeseni leta 1969 so provokatorji in
policija skušali s vsemi mogočimi
sredstvi razbiti enotnost delavske-
ga razreda, vendar jim to ni u-
spelo. Desnica je skrbno izbrala
incidente v UL Larga v Milanu 19.
novembra, med katerimi je umrl
policijski agent Antonino Annarum-
ma, vendar so kovinarji že nasled-
ni teden odgovorili s mogočno vo-
dno manifestacijo v Rimu, ka-
tere se je udeležilo preko 200 ti-
soč delavcev. Desnica je razumela,
da se delavske gibanje ne bo dalo
kar tako ugnati in si je zato skrb-
no pripravila teren za naslednjo
potozo. Reakcionarni tisk je že
del časa pisal o potrebi po moč-
ni vladi, ki bi znala vzpostaviti
»socialni red in mir, brez katere-
ga ne more biti gospodarskega na-
predka, kar se industriji v takih
pogojih ne upajo več investirati
svojega denarja».

Znak represije in namenov re-
akcionarnih sil je bila tudi aretacija
odgovornega urednika časnika »Po-
tere operai« Francesca Tollina, ka-
terega so obtožili prevratniške pro-
pagande.

To je bilo vzdušje, v katerem se
je poridil fašistični napad na mi-
lansko banko na Trgu Fontana. Po
atentatu je desničarski tisk še po-
desetel svojo kampanjo proti »rd-
čim prevratnikom, ki se poslužuje-
jo tudi tako ostudnih atentatov, da
bi dosegli svoje namere».

Policija je takoj usmerila svojo
preiskavo v kroge anarhistov in je
kmalu našla svojo prvo žrtev: Pi-
na Pinellija, ki je skrivnostno »pa-
del« s četrtega nadstropja mila-
nske kvesture. Njemu sta sledila še
Pietro Valpreda in Roberto Man-
der, ki se večno sedita v rimskih
zaporih in čakata na proces, kljub
temu, da sta njuna odvetnika zelo
prepričljivo dokazala, da nista bi-
la zapletena v afero.

Anarhisti pa so bili le prvi člani
desnice, ki je merila na veliko
bolj pomembne organizacije kot so
sindikati in sploh levčarsko giba-
nje. Tega cilja bi seveda ne mo-
gla doseči takoj, vendar s stalnim
podpiranjem in širjenjem strahu
pred »rdčimi« bi ji lahko na-
men tudi uspelo.

Resničnost teh domnev nam po-
trjujejo rezultati preiskave o delo-
vanju fašističnega zločinca Ventu-
re iz Trevisa. Ta je dal časa skr-
val doma pravi arsenal, po njego-
vi aretaciji pa je orožje romalo
iz roke v roko, dokler ga ni skril
na svojem podstrešju socialistični
občinski svetovalec v Castelfrancu
Giancarlo Marchesin. Kako je Mar-
chesin naselil fašistom, je še od-
prto vprašanje, vendar se govori
o tajni in zelo močni fašistični
organizaciji, ki naj bi jo vodil
zelo sposobni ljudec. Prvi cilj te
organizacije naj bi bil najti bol-
ničen ali bi za svoje privržence.

Veliko zaslug, da je vsaj del
celotne afele prišel na dan, imajo
nekateri pogumni sodniki, ki so ob
pritisku demokratičnega javnega
mnenja vsaj medlo osvetlili ozadje
milanskega atentata. Svoj pogum
pa so sodniki precej drago plačali.
Desničarski krogi nenehoma vodijo
ustrohalno kampanjo proti njim.
Pred nekaj dnevi so vrgli opozo-
rilo bombo proti posloju, kjer
stanuje milanski državni pravnik
Bianchi D'Espinoza, ki je začel pre-
iskavo o reorganizaciji fašizma v
Italiji in je, na pobudo Lige Rogni-
ni, začel preiskavo o smrti Pina
Pinellija.

Predverajšnjim pa so sodne ob-
lasti uvedle preiskavo proti bolon-
skemu sodniku Governatoriju, ki je
javno izrazil svoje kritično mnenje
o celotni aferi Pinellija.

Ti dogodki so zelo tesno poveza-
ni z bombama, ki so ju fašisti po-
stavili pred dvema letoma v Mila-
nu. Povezave ne vidi le kdor tega

BRODOLOM NA TIHEM OCEANU

Pogrešajo pet brodolomcev danske ladje «Heering Kirse»

Ladjo so verjetno pogotnili več kot 10 m visoki valovi

HONOLULU, 11. — Danes je ame-
riška ladja «Montana» rešila 19 bro-
dolomcev danske ladje «Heering
Kirse», ki se je verjetno v noči
med sredo in četrtkom tega tedna
potopila kakih 190 km severno od
otoka Midway, severozahodno od
Havajskih otokov. Še prej je norve-
ška ladja «Puna» rešila 12 brodo-
lomcev (šest moških in šest žensk).
Skupno število rešenih brodolomcev
je torej 31; kar pa je na pone-
srečani ladji bilo 36 ljudi, jih pet
še vedno pogrešajo.

Brodolom danske ladje je tipičen
za razmere, ki vladajo na Tihem
oceanu. Ladja spada v vrsto kon-
tejnirskih prevozov. Baje je preva-
žala večji tovar žita ter je bila
namenjena na Japonsko. V bližini
Havajskih otokov se je razbese-
vala. Valovi so v kratkem času
preslegli višino desetih metrov. Sil-
no neurje je premaknilo tovar in
ladja se je začela vedno bolj na-
gibati.

Kapitan je stalno obveščal po radiu
obalne postaje o stanju na ladji.
Ko je njen naklon v vodoravni sme-
ri dosegel 45 stopinj, je ukazal, naj
jo potniki in posadka takoj zapu-
stijo. Prvi so se vkrčali v rešilni
čoln brodolomci, ki jih je rešila
norveška ladja «Puna». Po dveh
dneh plovbe po razburkanem morju
se jim je nasmehnila sreča. Ostalih
19 je rešila, kot smo že dejali, a-
meriška ladja. Med temi sta baje
dva ranjena, toda ni znano, če
sta le laže ranjena. O usodi ostalih
petih se ne ve nič.

Brodolomce bodo verjetno izkrcali
na otoku Midway, toda ta domne-
va še ni potrjena, ker je kapitan
norveške ladje sklenil, da bo svoje
brodolomce izkrcal šele na Ja-
ponskem.

Ladja «Heering Kirse» pripada
neki danski družbi, ki se sicer
ukvarja s proizvodnjo »cherry
brandya».

Pri reševanju so sodelovala letala
ameriške obalne službe, ki so opa-
žala čolna brodolomcev že pred
časom, čeprav niso mogli ugotoviti,
zaradi slabega vremena seveda, ko-
liko ljudi sta prevažala.

TRŽAŠKI DNEVNIK

VSE JE KAZALO NA SAMOMOR

Iskali so ga na dnu morja bil pa je doma na gorkem

S pismi in z napisi na pomolu Audace je 19-letni fant najvil samomor zaradi nesrečne ljubezni

Včeraj navezgodaj zjutraj je ob
nabrežju zavlada pravcati preplah:
policijska izvidnica, ki je prišla po
obvestilu mesarja iz UL Hermet na
kraj, je opazila na koncu pomola
Audace rjav suknjič, zelen pulo-
ver, vrč s sivo barvo, čopič in za-
vijajo. O lastniku pa ni bilo nobe-
nega sledu. Instinktivno so agenti
pogledali v morje, ker je bilo očit-
no, da je lastnik oblačil napravil
samomor. To toliko bolj, ker so v
žepu suknjčica našli po svoje osebne
izkaznice na ime Alda Iermana,
rojena leta 1952 in stanujočega v
UL Pirandello 56, tudi dve pismi.
V obeh, naslovljenih materi in za-
ročenki Wilmi Antonac, je Ierman
najavil samomor.

V kratkem so prišli na kraj a-
genti z motornimi čolni, posadke
pristaniškega poveljstva in tudi po-
tapljači gasilskega odreda, ki so
od 7.30 do 8.15 natančno pregledali
dno okoli pomola, vendar o utop-
ljenju ni bilo sledu.

Prepričani v tragedijo mladega
nesrečnega zaljubljenca, ki je z ve-
likimi črkami napisal na pomolu
nekaj poslovnih besed, so opusti-
li iskanje, agenti pristaniške poli-
cije pa so hoteli obvestiti svoje
nesrečnega. Poslovne besede na-
pisane s sivo barvo — »Misi kak-
šenkrat name, poljube,« in »Sedaj
te bom vedno ljubil, zbogom Wil-
ma, Aldo« — niso dopuščale dvo-
ma. S tragično novico so odšli na
Iermanov dom, kjer pa niso našli
nikogar, medtem ko so v Istrski
ulici 84, kjer naj bi stanovala Wil-
ma, našli le njene sorodnike. Ti
so pojasnili, da Wilma prihaja red-
no vsak teden iz Buj k njim in
da dela, razen ob sobotah, pri pod-
jetju Galenotti - Radici.

Ko so kasneje ponovno pozvonili
pri Iermanovih, so agenti s pre-
senečenjem našli v gorkem stano-
vanju čilega, zdravega, veselo raz-
položena Alda in predvsem po-
polnoma suhega. Agenti so se od-
dahnili in čeprav jezni, ker so za-
rad njega izgubili ves dopoldan,
so po kratki pridigi odšli. Obtožili
ga niso mogli ničesar, ker pač ni
zagrešil kaznivih dejanj. Ob 15.10
je na kvartiro prispel fonogram,
s katerim so javili, da so Alda
Iermana našli doma. In tako se
je končalo iskanje... njegovega
trupla v morju.

Agenti pristaniške policije pa so
kasneje imeli opravka s priletnim
utopljencem, katerega je nedaleč
od Adriaco celica potegnil iz mor-
ja ribič Felice Stivan. Utopljen-
ca, ki ga niso mogli identificirati
(samo na notranjem delu suknji-
ča je bilo napisano Petronio), so
z rešilnim avtom »gasilec« z vsi
hitrostjo, še posebej, ker je bil
videti še živ, odpeljali v bolniš-
nico, kjer pa so ugotovili, da je

»Varovanec bi hotel biti varuh«,
izvedla pa sta jo člana »Forum
Theatra« iz Berlina Robert Wol-
gang Schnell ter francoski igralec,
akrobat, klovn, plesalec, glasbenik
in mimični igralec, učenec slovi-
tega Jacquesa Lecoqa, Pierre By-
land. Prostor nam, žal, ne dopu-
šča, da bi se podrobneje lotili o-
cene same predstave kot tudi zelo
zanimivega dela. Povedati pa le
moramo, da si želimo še več takih
in podobnih predstav, saj nam ži-
vo pričajo o gledaliških snovanjih
in iskanjih po svetu ter o pogumu
in drznosti, s katerima se nekate-
ri letovalci nekaterih tudi najbolj
subtilnih izpovedovanj, pa čeprav
brez besede v grlu...

Deželni odbor za šolstvo Giust
je v petek povabil na razgovor
predstavnik pokrajin in štirih gla-
vnih občin iz naše dežele, šolskega
nadzornika za Furlanijo - Julijsko
krajinu in predstavnik sindikalnih
organizacij, da bi obravnavali vpra-
šanje napovedane prenosne sred-
nješolske izobrazbe. Sestanka se je
udeležil tudi načelnik stalne posve-
tvalne komisije pri deželni upra-
vi, ki je pristojna za probleme
šolstva, Zanin.

Deželno odborništvo za šolstvo je
maja letos sprožilo raziskovalno
pobudo, ki naj bi ob sodelovanju
omenjenih organizacij in krajevnih
ustanov pokazala, kakšen je danes
položaj na višjih srednjih šolah v
Furlaniji - Julijski krajinu in kakš-
ne naj bi bile smerice za bodo-
či razvoj srednješolskega izobraže-
vanja. Odborništvo bo na podlagi
izsledkov te pobude sestavilo do-
kument ter ga predložilo osrednjim
šolskim oblastem v Rimu. Prou-
čevanje deželnega šolstva gre h
krajui in vse kaže, da bo odbornik
Giust lahko sestavljal zaključni do-
kument še v januarju prihodnjega
leta.

V tej zvezi je odbornik dejal,
da je v zadnjem času nastopil nov
element, ki ga bo treba upoštevati
pri sestavi dokumenta. Odbor, ki
mu predseduje poslanec Biasini,
je namreč pred kratkim predla-
gal ministrstvu za šolstvo, naj bi
dahnili in čeprav jezni, ker so za-
rad njega izgubili ves dopoldan,
so po kratki pridigi odšli. Obtožili
ga niso mogli ničesar, ker pač ni
zagrešil kaznivih dejanj. Ob 15.10
je na kvartiro prispel fonogram,
s katerim so javili, da so Alda
Iermana našli doma. In tako se
je končalo iskanje... njegovega
trupla v morju.

Agenti pristaniške policije pa so
kasneje imeli opravka s priletnim
utopljencem, katerega je nedaleč
od Adriaco celica potegnil iz mor-
ja ribič Felice Stivan. Utopljen-
ca, ki ga niso mogli identificirati
(samo na notranjem delu suknji-
ča je bilo napisano Petronio), so
z rešilnim avtom »gasilec« z vsi
hitrostjo, še posebej, ker je bil
videti še živ, odpeljali v bolniš-
nico, kjer pa so ugotovili, da je

eden od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene

edn od teh poslužuje ponarejene